

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 17-11-32229 ישראל נ' טפירו ואח'

לפני כבוד השופט חאלד כבוב

המאשימה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)

נגד

הנאשמים

1. שמעון יחיאל טפירו

ע"י ב"כ עו"ד איתן מעוז ועו"ד דניאל עינב
רח' קפלן 17, תל אביב
טל': 03-5798801 ; פקס : 03-5798802

2. אמיר בירמן

ע"י ב"כ עו"ד עמית זיו
מטעם הסנגוריה הציבורית – מחוז ת"א
רח' יוני נתניהו 5, אור יהודה
טל': 03-5757480 ; פקס : 03-5757483

גזר דין

א. רקע

1. הנאשמים 1 ו-2 (להלן – **הנאשמים**) הורשעו לאחר שמיעת ראיות, בביצוע העבירות המפורטות בהכרעת הדין שניתנה על ידי ביום 27.07.2020 (להלן – **הכרעת הדין**). הכרעת הדין המפורטת מתפרשת על פני 77 עמודים וסוקרת את סיפור המעשה והראיות בתיק בהרחבה.
 2. תחילת הפרשה, בייסודה של חברת ט.ב מתקדמים בכספים בע"מ (להלן – **החברה**) בספטמבר 2012 על ידי הנאשמים, כמיזם משותף שמטרתו גיוס כספים והשקעתם במימון מיזמי תכנית המתאר הארצית לחיזוק מבנים קיימים בפני רעידות אדמה (להלן – **תמ"א 38**). ממועד הקמתה ועד השהיית פעילותה ביום 29.04.2014 על ידי הרשות לניירות ערך, גייסה החברה סך כולל של כ-80 מיליון ש"ח מכ-500 משקיעים.
- כפי שפירטתי בהרחבה במסגרת הכרעת הדין מצאתי שביסודו, ההליך דגן עוסק בפער **התהומי** בין המצגים, הפרסומים וההבטחות שניתנו למשקיעי החברה; לבין השימוש האמיתי שנעשה בכספי המשקיעים – פער שיסודו בהבדלי המידע המשמעותיים בין החברה למשקיעיה.
- כך, בפרסומים ניתנו מצגים בדבר השימוש שהחברה תעשה בכספים, למשל: **"קרן אור הינה קרן בוטיק המתמחה בניהול פרויקטים בתחום הנדל"ן למגורים (תמ"א 38) והשלמת הון"**; ובמקום אחר – **"קרן אור הינה חברה פרטית המתמחה במימון פרויקטים של תמ"א 38 בנוסף לביצוע**

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

עסקאות פקטוריינג, מתן ערבויות מכרז/ביצוע ועסקאות מימון בתחום הנדל"ן". אולם בפועל, החברה עשתה שימושים שונים ומגוונים בכספים שחרגו באופן משמעותי ממצגים אלה, כך שרק כמחצית מכספי המשקיעים הופנו לשימוש התואם את המצגים.

בהתאם לכך, החברה השתמשה בכמחצית מכספי המשקיעים כדי לעמוד בהתחייבויותיה כלפי הלקוחות הקודמים – היינו, להשיב למשקיעים קודמים את הקרן ואת הריבית מכספי משקיעים חדשים, עד שזו תגיע לאיזון ולהכנסות מספקות מהשקעותיה; לבצע העברות לחברות פרטיות בבעלות בעלי השליטה; לרכישת דירות על שם בעלי השליטה (לכאורה כחלק מנכסי החברה ובשל טעמים מיסויים, אולם ללא הסכמים המאשרים זאת או כאלו המעניקים בטוחה כלשהי לטובת החברה, וכן תוך התייחסות בזמן אמת אל דירות אלו כאל דירות פרטיות); הלוואות למקורבים, ללא הסכם ובריבית נמוכה; השקעת כספים בקרן גידור בבעלות אחד מבעלי השליטה; תשלום שכר טרחה של עורכי דין עבור ייצוג החברה ואחד מבעלי השליטה; ועוד.

3. כתב האישום כלל שלושה אישומים שונים, בהם מצאתי להרשיע את הנאשמים.

באישום הראשון, הורשעו הנאשמים בהצעה ומכירה לציבור של ניירות ערך ללא תשקיף, בניגוד להוראות סעיף 15 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 (להלן – **חוק ניירות ערך**), כדי להטעות משקיע סביר, עבירה לפי סעיף 53(א)(1) לחוק ניירות ערך. **באישומים השני והשלישי**, הורשעו הנאשמים במאות עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן – **חוק העונשין**); ריבוי עבירות לפי סעיף 393 לחוק העונשין, גניבה בידי מורשה; וריבוי עבירות לפי סעיף 424(2) לחוק העונשין, עבירת מנהלים ועובדים בתאגיד.

4. למען שלמות התמונה יצוין, כי הנאשמת 3 – החברה, הורשעה במסגרת הסדר טיעון בשלושת האישומים שיוחסו לה במסגרת כתב האישום. הכרעת הדין וגזר הדין בעניינה ניתנו ביום 24.04.2018, במעמד הצדדים.

ב. הכרעת הדין – בתמצית

5. כאמור, הנאשמים הקימו את החברה בספטמבר 2012, כמיזם משותף שמטרתו גיוס כספים והשקעתם במימון פרויקטים העוסקים בתמ"א 38. מתחילת פעילותה של החברה ועד נובמבר 2013 ניהלו אותה יחד הנאשמים (להלן – **התקופה הראשונה**). הנאשם 1 (להלן – **הנאשם 1** או **טפירו**) עסק בעיקר בגיוס כספים, באמצעות מערך מגייסים (להלן – **המגייסים** או **הסוכנים**) שהיו עובדי סוכנות הביטוח שהייתה בבעלותו ואשר אותה ניהל, חברת "טפירו סוכנות לביטוח פנסיוני (2007) בע"מ" (להלן – **סוכנות הביטוח**); הנאשם 2 (להלן – **הנאשם 2** או **בירמן**), עורך דין בהשכלתו ובמקצועו, היה אמון על איתור עסקאות שבהן יושקעו הכספים, על מתן שירותים

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

משפטיים לחברה, על ייצוגה בעסקאות וכן, על ריכוז הנהלת החשבונות במשרד עורכי הדין שהיה בבעלותו.

בנובמבר 2013 החליטו הנאשמים לפרק את השותפות ביניהם, כך שהחברה הועברה לשליטתו הבלעדית של הנאשם 1. בהתאם לכך, מחודש דצמבר 2013 ועד ליום 30.03.2014, בו נחתם הסכם בדבר פירוק שותפות בין הנאשמים, היה הנאשם 1 הבעלים והמנהל היחיד של החברה, כך שהיה אמון באופן בלעדי על גיוס הכספים ועל החלטות בדבר השקעתם (להלן – **התקופה השנייה**).

ביום 22.04.2014 הודיעה רשות ניירות ערך לחברה, כי עליה להפסיק את פעילות גיוס המשקיעים בהיותה פעילות שמחייבת פרסום תשקיף; הודעה שבחלוף שבוע ממנה הודיעה החברה, כי היא משהה את פעילותה, ובכלל כך גם את ההחזרים למשקיעים על פי ההסכמים. בעקבות האמור הוגשה בקשה לכינוס נכסי החברה לבית המשפט המחוזי בחיפה, וביום 01.05.2014 מינה בית המשפט מפרקים זמניים לחברה.

6. בהכרעת הדין נקבע בהרחבה, כי ההסכמים שבהם החברה התקשרה עם הלקוחות מהווים ניירות ערך לפי ההגדרה הרחבה שבחוק, ואין נפקא מינה אם הוכתרו צורנית כ"הסכמי הלוואה" או בכל דרך אחרת. כן נקבע, כי הנאשמים אינם נהנים מהפטור הקבוע בחוק ניירות ערך, לפיו ניתן לבצע הצעה לעד 35 ניצעים. בנוסף, הנאשמים לא הצליחו לסתור את החזקה המעוגנת בחוק, לפיה פעלו כדי להטעות משקיע סביר. לכן, הורשעו הנאשמים בעבירות לפי סעיף 53(א)(1) לחוק ניירות ערך.

עוד נקבע, כי הנאשמים קיבלו לידיהם את הסכמת המשקיעים ואת כספם, בעקבות המצגים הכוזבים או החלקיים שהציגו להם, ובכך פעלו במרמה כלפי המשקיעים כדי לקבל את כספם. המצגים המרמתיים, שלהם היו ערים הנאשמים, הם שעסקין בהתקשרות שמהותה היא הלוואה – אף שלמעשה מדובר בהשקעה; שאפיקי ההשקעה לא כללו את מלוא השימושים או את מרבית השימושים שעשתה בהם החברה בפועל; ושאכן הערבות האישית ושטר החוב מפחיתים את הסיכון שבהשקעה, שעה שהם ידעו שסך נכסיהם הפרטיים ונכסי החברה, אשר הועמדו לכאורה כבטוחות, לא יכלו לכסות את סך כל הכספים של המשקיעים.

ג. תמצית טענות הצדדים והראיות מטעמם לעונש

ג.1. טיעוני המאשימה לעונש

7. המאשימה ביקשה לחזור בקצרה על עיקרי הכרעת הדין, תוך הדגשת הקביעות השונות לעניין הפער המשמעותי בין המצג שניתן למשקיעים לעניין ייעוד הכספים, כמו גם הבטוחות שניתנו על מנת להבטיח את ההשקעה, לבין השימוש שנעשה בכספים בפועל; וכן, למודעות הנאשמים לפער זה. כמו כן, פירטה המאשימה על כך שכתוצאה ממעשי הנאשמים, נפגעו מאות המשקיעים שגויסו לחברה באמצעות מצגים שקריים אלה.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

עוד הודגש, כי הנאשמים פעלו באמצעות סוכנים שמסרו מידע, במקרים רבים לחבריהם ובני משפחתם, שרק בדיעבד הבינו שהיה חלק מהמיזם התרמתי. כך, היו סוכנים שאף השקיעו בעצמם במיזם ואיבדו את השקעתם [ריכוז עדויות ושאלונים לעניין הנזק הכבד שנגרם ממעשי הנאשמים הוגש במסגרת הדיון – ת/1]. עוד ביקשה המאשימה להדגיש את עיקרי הכרעת הדיון לעניין מודעות הנאשמים למצב הקשה ולגובה החוב הגובר, ולבחירתם להמשיך ולגייס ללא הגבלה. לבסוף ביקשה המאשימה, כי עונשם של הנאשמים ישלח "מסר מרתיע ויציב תמרוך אזהרה למי שמחליט לפעול כפי שפעלו הנאשמים".

8. **בבחינת הפגיעה בערכים המוגנים והנסיבות המחמירות**, פירטה המאשימה כיצד מעשי הנאשמים פגעו בכלל הערכים המוגנים שביסוד העבירות בגין הורשעו הנאשמים. בעניין זה ביקשה המאשימה להדגיש את פגיעתו החמורה של הנאשם 1, שהפר את אמון לקוחותיו והעובדים שהיו כפופים לו, עת בחר לנצל את אמונם באופן פסול; וכן, בבחינת סכומי העתק ששלשל הנאשם 1 לכיסו והשימושים החריגים שביצע בכספי המשקיעים, כמו למשל מימון חופשה לתאילנד לו ולעובדיו; זאת, בהשוואה לנאשם 2.

המאשימה הוסיפה ותיארה כיצד הנאשמים תכננו את פעילותם, תוך מתן דגש על שיווק ההשקעה, ושימוש במצגים שונים שתכליתם יצירת תחושת שווא של ביטחון ואמון במשקיעים. כך, תואר כיצד הנאשמים שיווקו את ההשקעה ללקוחותיו של הנאשם 1, ששמו בו את מבטחם משך שנים; חתמו על ערבות אישית ועמדו על החזרים חודשיים למשקיעים, כל זאת כאמצעים שיווקיים בלבד. זאת ועוד, נוסח ההסכמים כ"הסכמי הלוואה", בניגוד למצגים שניתנו למשקיעים בעל-פה, נעשה גם הוא לצורכי רמייה ותוך שימוש פסול במעמד ובידע המשפטי של הנאשם 2.

עוד נטען, שלא מדובר בהחלטה ספונטנית, שכן עסקינן במאות עבירות שנעשו במשך פרק זמן ממושך, במהלכו בחרו הנאשמים להמשיך בפעילותם האסורה תוך העדפת האינטרסים האישיים שלהם על פני האינטרסים של לקוחותיהם.

9. **בבחינת הסיבה לביצוע העבירות**, נטען בפשטות שמדובר בבצע כסף בלבד. זאת, מבקשת המאשימה ללמוד מן העובדה שנעשה בכספים שימוש, בין היתר, לרכישת דירות פרטיות לנאשמים. כמו כן, מפנה המאשימה להתכתבות בין הנאשמים, בה כתב הנאשם 1, כי כוונתו בהקמת החברה הייתה למשוך כספים ממנה לחברות הפרטיים שבבעלותו – זאת, עוד לפני שהיו רווחים בחברה. כך, גם במהלך התקופה השנייה פעל הנאשם 1 לגייס סכום עתק של 39 מיליון ש"ח, וזאת במהלך 4 חודשים בלבד.

10. **בבחינת הפסיקה הנוהגת**, בחרה המאשימה בגזרי דין של נאשמים שביצעו עבירות מרמה וגניבה של כספי משקיעים שגויסו למיזם עסקי, או של כספי לקוחות שניתנו עבור שירות מסוים.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

המאשימה הדגישה, כי בחלק מגזרי הדין ניתן משקל לנסיבותיהן האישיות הקשות של הנאשמים, כמו גם לעובדה שאלה הורשעו במסגרת הסדר טיעון. לעניין זה הגישה המאשימה רשימת פסיקה [ת/4] ובהמשך הגישה מסמך משלים, ביום 09.02.2021.

11. **מתחם הענישה**, בהתאם לכל האמור טענה המאשימה, כי מתחם הענישה ההולם באישום הראשון לנאשם 1 הוא 8-12 שנים; ובעניינו של הנאשם 2, בשים לב לעוצמת מעשיו הפחותה, נטען למתחם של 6-9 שנים.

12. **בבחינת נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה**, נטען שבעניינו של הנאשם 1 אין נסיבות משמעותיות המצדיקות הקלה בעונשו בתוך המתחם. כך נטען, כי ביחס לנטילת אחריות וחזרה למוטב, הרי שהנאשם 1 לא לקח אחריות, ובחר להמשיך ולהטיל את האשם על הנאשם 2 ועל חקירתה של רשות לניירות ערך, שהובילה לעצירת פעילות החברה. כמו כן, הנאשם 1 ממשיך וטוען, כי נכון להעריך את רמת הסיכון בהשקעה כנמוכה, וכי התנהל למול המשקיעים בשקיפות ופתיחות ובכך למעשה, מנסה הנאשם 1 להפנות אצבע מאשימה כנגד המשקיעים עצמם. עוד נטען, כי בכך שהנאשם 1 לא חשף בפני המפרק את ההלוואה האישית שנתן למקורבו, אייל בן הרוש, המשיך את פעולותיו המסמנות את היעדר החרטה מצידו והיעדר לקיחת האחריות על ידו; כך, גם בעניין היעדר שיתוף פעולה מצידו בביצוע שטר חוב עליו חתם – מה שהוביל לסכסוך אזרחי בין הנאשמים.

גם בעניינו של הנאשם 2 נטען, שאין נסיבות אישיות המצדיקות הקלה משמעותית בגזירת העונש בתוך המתחם, שכן גם הנאשם 2 לא נטל אחריות על מעשיו ולמעשה ממשיך ומטיל את עיקר האחריות על הנאשם 1. כמו כן נטען, שהנאשם 2 לא עשה מאמצים לתיקון הנזק הרב שנגרם כתוצאה ממעשיו.

לעניין זה גם הגישה המאשימה התייחסות לחוות הדעת שהוגשה על ידי הנאשם 2 [ת/6]. יצוין, כי בהתאם להחלטתי מיום 08.02.2021, הן חוות הדעת, הן התייחסות המאשימה אליה חסויות. על בסיס האמור בחוות הדעת, בחרה המאשימה שלא לקיים חקירה נגדית של כותב חוות הדעת, שכן גם על סמך הכתוב בה נלמד שיש קושי לתת לה משקל מכריע בעניין עונשו של נאשם 2. כך נטען, כי מלוא התמונה אינה פרושה במסגרת ההליך דנן – עורך חוות הדעת לא פגש את אמם של הילדים, והסכסוך מתנהל בפני ערכאה אחרת. זאת, לצד הפסיקה בעניין זה ביחס למשקל שיש לתת להשפעה של העונש על בני משפחתו של נאשם, כשמדובר בעבירות חמורות של מרמה וגניבה.

כמו כן נטען, שמקום בו הנאשם 2 ניצל את מעמדו כעו"ד במסגרת העבירות בגין הורשע, אין לתת משקל לעניין העונש להשעייתו הזמנית מחברותו בלשכה. לבסוף נטען, שאין גם נסיבות שמצדיקות התחשבות בשיתוף פעולה בעניינו של הנאשם 2.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

13. **בבחינת חלוף הזמן**, נטען שכלל ההליך מיום פתיחת החקירה ועד מתן הכרעת הדין נעשה באופן מהיר ויעיל ומשכך, אין להתחשב בחלוף הזמן כשיקול לקולא.

14. **בהתאם לכל זאת, נטען שיש לגזור על הנאשם 1 עונש של 10 שנות מאסר ועל הנאשם 2, עונש של 7 שנות מאסר. לצד עונש המאסר בפועל נטען שיש לגזור על הנאשמים גם עונשי, קנס ועונש מאסר על תנאי.** עוד צוין, כי לעניין הקנס, בשים לב למסמכים שהגיש הנאשם 2, יש להתחשב במצוקתו הכלכלית.

2.ג. טיעוני הנאשם 1 לעונש

15. ב"כ הנאשם 1, עו"ד מעוז, החל בתיאור עברו המקצועי של הנאשם 1. כך, תיאר כיצד הנאשם 1 החל את דרכו המקצועית בגיל צעיר והתקדם באמצעות עבודה קשה במשך שנים ארוכות, ובאמצעות בנייה וטיפול של קשרי אמון ארוכי טווח עם לקוחותיו. חברת הביטוח שבבעלותו הצליחה ושגשגה, בין היתר, באמצעות שיתופי פעולה עם בתי השקעות ובנקים מובילים בישראל. בהתאם לדברים אלו גם נטען, והנאשם 1 ביקש להפנות לכך את בית המשפט, שהסוכנים שעבדו בעבורו העידו על אופיו ויושרו.

עוד נטען, כי הנאשם 1 הסתמך שלא בצדק על עורך הדין שהיה שותפו – הנאשם 2. כך נטען, שלמרות הביטחון הרב אותו הפגין הנאשם 2 בעניין הדין החל, היה מקום לפנות לקבלת ייעוץ משפטי חיצוני בעניין זה.

16. **בבחינת הפסיקה הנוהגת**, נטען שהמאשימה הפנתה למקרים חמורים הנבדלים בבירור מהמקרה של הנאשם 1. זאת, כיוון שבמקרה דנן היה עסק קיים שנכשל – זאת, בשונה מהמקרים אליהם הפנתה המאשימה בהם נלקחו כספי משקיעים ולא היה עסק כלל. עוד ביקש הנאשם 1 להדגיש, כי בהתאם לתיקון 113 הרי שבחינת הפסיקה הנוהגת מהווה רק שיקול אחד מתוך כלל השיקולים שיש לבחון עת מבקש בית המשפט לגזור עונשו של נאשם.

כך נטען, כי יש פער משמעותי בין מקרים בהם הוצגו מצגים שקריים למשקיעים, לבין מקרים בהם הוצגו מצגים לגבי היקף הפעילות באופן לא מלא, שכן נותן המצג חשב שהוא אינו נדרש לעשות זאת באמצעות תשקיף. כך ביקש ב"כ הנאשם 1 להבדיל את עניינו מעניין **מזרחי** בכך שבמקרה דנן הוצגו מצגים לא מלאים; ואותו עניין, הוצגו מצגים שקריים. כך נטען, כי לא פורטו הוצאותיה השונות של החברה, אולם כל הפעילות נעשתה לשם השאת תשואה. זאת, למעשה בשים לב לטענה שבנסיבות המקרה דנן פעילות הנאשם 1 בכספי המשקיעים חרגה מההרשאה שניתנה לו. לעניין זה מדגיש הנאשם 1, שלא מדובר במקרה בו נלקחו הכספים לכיסו ולשימושו האישי, שכן עדיין היה שימוש כלכלי בכספים – הנאשם 1 פעל כדי להשיא את רווחי החברה, הובאו מומחים ויועצים, הייתה פעילות כלכלית בהיקף עצום, נרכשו נכסים, החברה התקשרה במכרזים ועוד.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

לעניין עבירות הגניבה, ביקש הנאשם 1 להפנות לת"פ (ת"א) 40213-05 מ.י. פרקליטות מחוז ת"א-מיסוי וכלכלה נ' גבעוני (26.12.2012) (להלן – עניין פלד-גבעוני), שם מצא בית המשפט לזכות את הנאשמים מחלק מעבירות הגניבה כאשר נמצא שאלו היו שלובות מבחינת רכיבי המעשה העיקריים. לעניין זה נטען, כי לא מדובר בערעור על הכרעת הדין אלא, כי יש להתחשב ב"בליעה" זו במסגרת גזירת עונשו של הנאשם.

17. לעניין מתחם הענישה, נטען כי מדובר בפעילות של שנה וחצי של חברה, שהתחילה מהלך כלכלי יפה שנעצר, ולמעשה הפסקת פעילות החברה היא שהובילה להליך דנן. בעניין הפניות המאשימה לפסיקה הנוהגת, ביקש הנאשם 1 להפנות לגזר דיני בת"פ (תל אביב-יפו) 51543-06-18 מדינת ישראל נ' כהני (21.12.2020) (להלן – עניין כהני) וכן לע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל (05.06.2013), בכך שמלאכת גזירת הדין מתאימה את עצמה לאירוע הספציפי הנדון ואינה נעשית באופן טכני.

בשים לב לדברים אלו ביקש הנאשם 1 להפנות לעניין פלד-גבעוני, שם בשונה מההליך דנן, העסקאות היו פיקטיביות לחלוטין; מתחם הענישה אותו עניין היה 1.5-4 שנים, ונגזר עונש של 24 חודשי מאסר. עוד הפנה הנאשם 1 לע"פ 7641-09 הירשזון נ' מדינת ישראל (04.07.2011), אותה פרשה דובר על שחיתות ציבורית וגניבה מקופה ציבורית שנמשכה שנים, ולבסוף נגזר על הנאשם אותו עניין מאסר של 5.5 שנים.

עוד ביקש הנאשם 1 להפנות לעניין הורוביץ, שם נגזר על הנאשם עונש של שנתיים מאסר בפועל בגין הטעיית משקיעים וניצול משאבי חברות ציבוריות; לפרשת לה-נסינול בשם בגין שורה ארוכה של עבירות הורשע הנאשם בכך שמעל בכ-100 מיליון ש"ח, ונגזר עליו עונש של 6 שנים מאסר בפועל; לפרשת הפטריארכיה, המתארת אף היא מעילת כספים בהיקף של עשרות מיליוני ש"ח, והעונש החמור ביותר שניתן במסגרתה היה 4.5 שנות מאסר בפועל; לעניין מלכה, שהיה יועץ פנסיה שגייס כספי לקוחות ובמקום להפקידם, שלשל אותם לכיסו, כאשר בגין כך נגזרו עליו 3 שנות מאסר.

בהמשך ביקש להדגיש עובדות נוספות בעניינו של הנאשם 1 המבדלות אותו, לטענתו, ממקרים קודמים. כך, לא היה אף לא משקיע אחד ששאל את הנאשם שאלה וקיבל תשובה כוזבת, שהיא זו שהביאה אותו לבצע את השקעתו; וכן, נטען שלא נמנע כל מידע מהמשקיעים, ככל שאלו ביקשו מידע שכזה. בהתאם לזאת נטען, כי ישנה אחריות לא מבוטלת גם על המשקיעים שבחרו להשקיע את מיטב כספם בגוף לא מפקח. לכן, עצם הפסד כספי המשקיעים לא מהווה, כשלעצמו, נסיבה מחמירה.

18. בבחינת נסיבות ביצוע העבירה, נטען שהמצב המשפטי אותה עת היה לא ברור ומשכך, יש להבדיל בין מעשי הנאשם 1 עת הסתמך על עמדה משפטית לקויה או חלקית, לבין התעלמות

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

מהוראת חוק ברורה. בעניין זה נטען, כי יש גם להתחשב בכך שאחת הסיבות לפירוק השותפות בין הנאשמים הייתה שהנאשם 1 ביקש לפנות לייעוץ משפטי בעניין זה.

בעניין זה גם טען הנאשם 1, כי הגדרת "נייר ערך" זכתה לביאור על ידי רשות ניירות ערך רק לאחר הגשת כתב האישום בעניינו. בעניין זה ממשיך הנאשם 1 וטוען, כי יש לתת משקל להסתמכותו על חוות דעתו של הנאשם 2, גם אם זו לא עמדה בתנאים של חוות דעת משפטית.

עוד ביקש הנאשם 1 לטעון, שמקום בו הורשע בעבירה כיוון שלא הצליח לסתור חזקה, יש לתת לכך משקל בענישה, שכן אין דין אדם שמעשיו מגלים ומקיימים את נסיבות העבירה, זהה לדין אדם שהורשע מקום בו לא הצליח להפריך חזקה בעניין הזה. בהמשך לכך גם נטען, כי לא הוכח שהנאשם 1 ביקש לגזול את כספי המשקיעים שלילת קבע או שלילה לשימוש פרטי.

כן טוען הנאשם 1 גם לעניין זה, כי יש לראות את ניסיונות ומעשי החברות לייצר רווח כנסיבה לקולא. כך, גם לעניין הנחיה שנתן הנאשם 1 לפיה יש להיעתר לכל בקשה של לקוח למשוך את כספי השקעתו; באופן דומה גם ניתנו הנחיות לפזר סיכונים בתיקי ההשקעות של הלקוחות, וכן לא לגייס כסף מלקוחותיו שהוא לא כסף פנוי ונזיל להשקעות. עוד ביקש הנאשם 1 לטעון, שחתימתם של הנאשמים על ערבות אישית צריכה להוות אף היא שיקול לקולא.

לבסוף, התייחס הנאשם 1 גם להתקשרות עם הכלכלן שלמה מעוז. כך נטען, כי למרות שבעדותו טען שלא הכיר את הפרסומים, יש להעדיף את עדות אשת יחסי הציבור שלו שהעידה שאין אירוע שלא עבר את אישורו. מכך מבקש הנאשם 1 ללמוד, כי מר מעוז – כלכלן מוערך, עמד מאחורי החברה וחשב שיש לה היתכנות כלכלית.

19. בהתאם לכל זאת, עותר הנאשם 1 **למתחם ענישה של מספר חודשי מאסר ברף הנמוך ו-3 שנות מאסר ברף הגבוה.**

20. **בתוך מתחם הענישה**, מבקש הנאשם 1 לגזור **עונש שאינו עולה על מחצית הטווח**. זאת, בשים לב לכך שהוא לקח אחריות על מעשיו ופעל להשיב סך של 7.5 מיליון ש"ח כחלק מהסדר חוב אותו קבע בית המשפט בהליך הפירוק. כן נטען, כי למרות שהנאשם 1 לא הודה בפסלות מעשיו, הרי שמעשיו והחזר חובותיו מלמדים זאת. בעניין זה הפנה הנאשם 1 לע"פ 395-75 צור נ' **מדינת ישראל**, ל(2) 589, 599 (06.04.1976) (להלן – עניין צור), שם נקבע, כי **"פשיטא שמדיניות בתי-המשפט בפלילים צריכה להיות, לעודד נאשמים שיתקנו את המעוות שעיוותו במעשה עבירתם: ואין עידוד אלא בידיעה שמה שיתקנו יותר, ימתיק עליהם בית-המשפט את דינם יותר"**.

בנושא זה גם מדגיש הנאשם 1, כי ברגע שקיבל את הנחיית רשות ניירות ערך להפסיק את גיוסי הכספים פעל במהירות להביא את החברה לפירוק כדי להשיב במהירות את חובותיו. כך גם

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

הפסיק מיד את פעילות החברה, ולא פעל למחזר את חובותיו. כך גם עדותו של עו"ד ארז, הוסיפה ותיארה כיצד הנאשם 1 ביקש באופן כן לצמצם את נזקי מעשיו. כך, גם פנה הנאשם 1 במכתב ללקוחותיו בו התנצל, והסביר על הכספים אותם העביר במסגרת הסדר הנושים. בהמשך לדברים אלו פעל והשלים את הסדר החוב באופן מלא.

בבחינת שיקולים להטלת קנס על הנאשם 1, נטען כי ישנה התחייבות של הנאשם כלפי המפרק לפיה אף אם יהיה בעתיד נכס כלשהו, זה יועמד לטובת קופת הנשייה, ולכן אין מקום להטיל בנסיבות המקרה קנס. בהמשך לדברים אלו נטען, כי הדבר נכון ביתר שאת לעניין פיצוי, שכן זה הוסדר כחלק מההליך האזרחי למול הנושים.

דברי הנאשם 1

21. הנאשם 1, טפירו, העיד לפניי וביקש להביע צער עמוק, בעיקר כתוצאה מהנזק שנגרם למשקיעי החברה. לעניין פעילות החברה ביקש הנאשם 1 לומר, כי במהלך פעילותה עשה כמיטב יכולתו ועבד לטובת אותם המשקיעים שהשקיעו בה את כספם. בהתאם לכך, פעל להעסיק אנשי מקצוע ויועצים מומחים ולחברה הייתה פעילות עסקית אמיתית ענפה.

מעבר לצער הכבד אותו הביע הנאשם 1 על התפרקות החברה וקריסת עסקיו, ביקש להדגיש את הקושי למול הלקוחות אותם גייס במשך 14 שנה, ופיתח עימם קשרים אישיים. בהתאם לכך אמר, כי זה פשוט "לא מסתדר" שאדם שמגייס לקוחות במשך 14 שנה, ומחליט יום אחד "להיות גנב".

עוד ביקש הנאשם 1 להדגיש, כי כשהקים את החברה, היא היוותה רק חלק קטן מעסקיו ומשכך, לא היה לו צורך בגיוס 80 מיליון ש"ח נוספים, שכן הוא ניהל אותה עת מיליארד וחצי ש"ח. כך, במשך 14 שנה של פעילות לא נמצאה בעבודתו כל פגם. בהתאם לדברים אלו ביקש הנאשם 1 לומר, כי עשה טעויות, אולם אלו היו טעויות ניהוליות, ובשום שלב לא חשב לעשות רווח שהוא "לא רווח ישר".

לבסוף, סיים עם הדברים הבאים: " אני מקווה שאדוני התרשם בכל זאת מהתכונות האישיות שלי, שהתרשם מכך שעשיתי הכל ולא ברחתי... לקחתי אחריות כי זה מי שאני וזה מה שעשיתי כל השנים. אדם שלוקח אחריות, אדם שבונה עסקים ביושר, אדם שגייס 14 אלף לקוחות, לקוח לקוח שמעולם לא נאמרה עליו מילה רעה. אותי לימדו שאדם כשהוא מתנהג בצורה מסוימת, רוחבית בצורה מסוימת. מי שמשקר פעם אחת, משקר פעם שנייה. אבל אם מישהו לא משקר אף פעם והוא לא גנב אף פעם והוא לא הונה אף פעם, הוא לא הופך להיות גנב פתאום, זה פשוט לא עובד. אני מבקש היום מבית המשפט הנכבד להביא את כל השיקולים האלה לזכותי בגזירת העונש" [פ/08.02.2021, 1424, 15-10].

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

ג. טיעוני הנאשם 2 לעונש

22. ב"כ הנאשם 2, עו"ד זיו, ביקש להצטרף לדברי הנאשם 1 ולפסיקה אותה הציג במסגרת טיעוניו. בהמשך לכך, הסביר שימקד את טענותיו לעניין השלב השלישי בגזירת העונש – בחינת נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, לפי סעיף 40א לחוק העונשין, ובכך יתמקד בעוצמת הפגיעה במשפחתו של הנאשם 2.

בהתאם לכך, מיקד הנאשם 2 את טענותיו לעניין הפגיעה בשתי בנותיו – כך נטען, שככל שייגזר עליו עונש מאסר, לא יהיה להן מקום לגור, שכן אמו של הנאשם 2 העידה שלא תוכל לטפל בהן, ויתר משפחתו – אָחיו, מתגוררים מחוץ לארץ. כך הוסיף וטען הנאשם 2, כי הוא מצוי בהליך גירושין שמתנהל, בין היתר, גם בפני בית המשפט למשפחה. בהמשך לדברים אלו, טען שאימן של הבנות לא תוכל להוות בית עבורן.

עוד פירט הנאשם 2, כי הוא לא הצליח לעמוד בהתחייבות של 7.5 מיליון ש"ח, ושילם סכום של כ-1.8 מיליון ש"ח וכתוצאה מכך נמצא כיום בהליך של פשיטת רגל. בתוך ההליך שולמו כ-500,000 ש"ח ועוד סכום של כ-705,000 ש"ח מוחזק בנאמנות. אולם, יש לציין כי סכום זה כפוף למתן הכרעה שיפוטית בעניין זה במסגרת הליך אזרחי נפרד בין הנאשמים, הנוגע לכתב ערבות עליו חתמו במהלך פעילות החברה. בהמשך הוסיף, כי משרד עורכי הדין שלו נסגר ורישיונו לעסוק בעריכת דין נשלל באופן זמני.

בהתאם לכל הדברים הללו עותר הנאשם 2 למתחם ענישה של עד 12 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות; וכן, כי עונשו ימוקם בתחתית המתחם.

23. במהלך דיון שהתקיים לפניי ביום 08.02.2021, שמעתי את עדותו של הנאשם 2, כמו גם את עדותם של מספר עדי אופי מטעמו. אפרט את הדברים בתמצית.

אורי שגי

24. מר אורי שגי היה לקוח של הנאשם 2. תחילה היה לקוח של משרדו ולימים הפך להיות לקוח שלו, ונרקמו בין השניים גם קשרים אישיים, כך שהנאשם 2 הפך לבן בית בביתו. מר שגי הוא בעל משק חקלאי, גימלאי צה"ל שכיהן במספר רב של תפקידים בכירים, ביניהם, כיהן כראש אמ"ן והיה אלוף פיקוד. כיום, הוא מתנדב בתפקידים ניהוליים במוסד לילדים בסיכון, כמו גם במוסד לאנשים מבוגרים עם צרכים מיוחדים. מר שגי מצא לנכון עוד לציין, כי אילו זה היה תלוי בו, היה פועל לשתף את הנאשם 2 במקום בו יוכל להועיל לחברה, כדוגמת התנדבות תחתיו באחד המקומות בהם הוא עצמו מתנדב.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

אשר צוריאל

25. מר אשר צוריאל, בן 77, עוסק בחקלאות והקים את מחלבת משק צוריאל. היה לקוח של הנאשם 2, והעיד שזה סייע לו רבות בהתמודדות עם הליך המשפטי אליו נקלע. עוד העיד, כי בכל הדרכים שהנאשם 2 התווה בפניו, "תמיד הוא הקפיד להיות בתחום המואר, לא לקצר תהליכים, לא ללכת לתחום האפור".

מר צוריאל הוסיף, כי לאורך שנות ההיכרות שלו עם הנאשם 2, ראה שהוא במצב רוח ירוד ומצוי בקשיים נפשיים. כאשר שאל את הנאשם 2 על כך, זה ענה לו שהקושי נבע מזה שהוא גרם נזק לאנשים אחרים ולא הצליח לתקן זאת. עוד הוסיף, כי מצבו הנפשי השתפר כשהילדים שלו חזרו לגור עימו. עוד העיד, שהנאשם 2 הוא איש של נתינה, אומנם הוא מעד, אך הוא שילם בעבור כך מחיר כבד. לבסוף, ביקש לסיים בפסוק "מוֹדָה וְעֵזֶב יָרְחָם".

יניב חברון

26. מר יניב חברון הוא כלכלן ומרצה לכלכלה, עובד כ-17 שנה בשוק ההון והיה בעבר כלכלן במספר בתי השקעות שונים בישראל. כיום, הוא מכהן כמנכ"ל במספר חברות ציבוריות. מר חברון העיד שהנאשם 2 ייעץ לו כעו"ד, והוא למד ממנו הרבה על אחריות כלפי משקיעים. עוד סיפר מר חברון על כך שלמד מהנאשם 2 על היותו אבא ואיש משפחה. לבסוף, ביקש מבית המשפט להתחשב במידת הרחמים כלפי הנאשם 2 בעת גזירת עונשו.

שושנה בירמן

27. הגב' שושנה בירמן, בת 73, היא אימו של הנאשם 2. עסקה כ-35 שנה בחינוך כמורה למתמטיקה ופיזיקה; ונשואה 51 שנה לבעלה, משה בירמן. הגב' בירמן העידה שהנאשם 2 היה ילד שקט, שלא הסתבך ותמיד הצטיין בלימודיו. לגב' בירמן שני בנים נוספים אך הם גרים בחו"ל, ולכן העידה שהנאשם 2 הוא שתמיד עוזר לה, כמו גם לסבא-רבה שלו, שגם לו הוא מקפיד לעזור. כמו כן העידה, כי הנאשם 2 אף ניחן בתמימות רבה, שייתכן והביאה לכך שהוא סמך על שותפיו יתר על המידה.

עוד סיפרה, כי הפגיעה במשקיעים השפיעה רבות על הנאשם 2, ילדיו התנכרו לו והדבר הביא לגירושיו. רק בשנה האחרונה, שתי בנותיו חזרו להתגורר עימו וילדו הצעיר חזר גם הוא להיות איתו בקשר. לבסוף, ביקשה שלא יישארו בנותיו של הנאשם 2 ללא בית כתוצאה מעונשו, שכן היא כבר מבוגרת מידי כדי לדאוג להן והן צריכות אותו.

עו"ד גל מוטאי

28. עו"ד גל מוטאי, בן 50 המתגורר בקרית אתא, העיד שהועסק בעבר במשך כ-20 שנה במשטרת ישראל, התמחה אצל הנאשם 2 במשרד, וכיום הוא מייסד ובעלים של משרד עורכי דין בחיפה.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

עו"ד מוטאי העיד שהוא חבר קרוב של הנאשם 2, ותיאר אותו כאדם מלא בנתינה, שעזר רבות לו ולאחרים. עוד תיאר עו"ד מוטאי, את הקשיים הנפשיים והמשפחתיים שנגרמו לנאשם 2 כתוצאה מההליך.

עו"ד רון רוגין [2/נ]

29. בנוסף לעדים השונים שהעידו לפניי במסגרת הדיון, ביקש הנאשם 2 לצרף את מכתבו של עו"ד רון גוין, שעקב בעיה רפואית נבצר ממנו מלהגיע פיזית לדיון. עו"ד רוגין, עורך דין מזה כ-25 שנה, מכיר את הנאשם 2 על בסיס מקצועי, ועל רקע זה תיאר אותו כאדם בעל אמינות ויושרה. בסוף דבריו ביקש לטעון עו"ד רוגין, כי במקרה זה האינטרס הציבורי והשיקומי הוא להקל עם הנאשם.

דברי הנאשם 2

30. הנאשם 2, בירמן, החל בלבקש את סליחתם של כל משקיעי החברה ולהצטרף שהוא היה מעורב בפגיעה שכזאת בהם. כך המשיך הנאשם 2 ותיאר, כי מכר כל מה שרק יכל על מנת לנסות ולצמצם את הנזק שנגרם למשקיעי החברה. כן הוסיף, כי למרות מאמציו, לא הצליח לשפות את לקוחותיו באופן מלא והידיעה הזאת הקשתה עליו מאוד. הנאשם 2 ביקש להוסיף ולספר, כי כקריירה שנייה למד משפטים וקיבל תואר עו"ד, ואהב את התפקיד הזה בו יכול היה לעזור ולסייע לאנשים.

מעבר לדברים אלו, ביקש הנאשם 2 להדגיש שהוא חושש לפגיעה בבנותיו, וסיפר כי הוא עובד בשנים האחרונות על שיקום הקשר עמן. הנאשם 2 סיפר בהרחבה על דאגותיו לפגיעה בבנותיו, בעיקר משום שהוא חושש שלא יהיה להם מקום בטוח לגור בו במקרה שייגזר עליו עונש מאסר בפועל.

לבסוף, הנאשם 2 סיפר שהוא דואג עכשיו לספר לכל מי שהוא בא איתו במגע, לבדוק ולבחון את הדברים, כל זאת כדי למנוע את המצב בו הוא נמצא כיום – אחרי קריסה כלכלית משמעותית, בה גם נפגעו אנשים.

ד. דיון והכרעה

ד.1. תיקון 113 לחוק העונשין

31. סימן א' 1 לחוק העונשין שכותרתו "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה" מכתוב את האופן בו יגזור בית משפט את עונשו של מי שהורשע בדיון. כך, העיקרון המנחה בענישה נקבע בסעיף 340 לחוק העונשין, הקובע כדלהלן:

"קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו".

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

תיקון 113 לחוק העונשין (להלן – **תיקון 113**) יצר מנגנון תלת-שלבי לגזירת עונש :

בשלב הראשון, על בית המשפט להכריע בשאלה האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או מספר אירועים, וכתוצאה מכך האם יש לקבוע מתחם ענישה אחד או מספר מתחמים.

בשלב השני, בית המשפט נדרש לקבוע את מתחם העונש ההולם (סעיף 40 לחוק העונשין). בבוא בית המשפט לקבוע זאת יתחשב בעיקרון המנחה – הלימה בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בנוסף, יתחשב בית המשפט בשלושה פרמטרים נוספים: **ראשית**, הערך החברתי אשר נפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו; **שנית**, במדיניות הענישה הנהוגה; ו**שלישית** בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40ט לחוק, הכל כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין.

בשלב השלישי, על בית המשפט לבחון את הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה לרבות נסיבותיו האישיות של הנאשם ובהתחשב בהן לקבוע את עונשו של הנאשם, כאשר העונש נגזר בתוך מתחם הענישה שנקבע (סעיף 40ג(ב) לחוק), למעט נסיבות חריגות של שיקום או צורך יוצא דופן בהגנה על שלום הציבור [ראו למשל: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (05.08.2013)].

2.ד. השלב הראשון – ריבוי עבירות ועבירה רבת פריטים

32. כאמור, בית המשפט נדרש להכריע האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או מספר אירועים. בשים לב להוראות סעיף 40ג לחוק העונשין ולתיקון 113 לחוק זה נקבע כי יש להבחין בין פירוש המונחים "**אירוע**" ו"**מעשה**". בהתאם לכך, נקבע מנגנון דו-שלבי הבוחן תחילה את כמות ה"אירועים" לפי מבחן הקשר ההדוק; ובהמשך, האם מדובר במעשה אחד או שמא ב"ריבוי עבירות" [ראו למשל: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פס' 6 לפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז (29.10.2014); ת"פ (כלכלית) 56619-12-11; מדינת ישראל נ' אלון, פס' 79-77 (30.04.2012)].

33. בבחינת כלל מעשי הנאשמים, מצאתי לקבוע שמדובר באירוע אחד, ובהתאם לכך **מצאתי לקבוע מתחם ענישה אחד**. זאת, מקום בו מצאתי שלמרות שמדובר בעבירות רבות ביותר, שנמשכו ונעשו במשך פרק זמן ממושך של למעלה משנה, אלו נעשו כולם תחת אותה מסכת עובדתית – הפעלת החברה, תוך גיוס מאות משקיעים בחוסר שקיפות ובאופן פסול.

34. בשלב השני כאמור, יש לבחון האם מדובר בריבוי מעשים (עבירות), או שמא בעבירה רבת פריטים [דנ"פ 4603/97 משולם נ' מדינת ישראל, נא(3) 160, 182-185 (1998)]. בנסיבות המקרה, בהן נעשו מאות עסקאות בהיקף משמעותי ביותר, תוך פגיעה משמעותית בכל אחד מהמשקיעים ובשים לב למצבו הפרטני של כל משקיע, אין לאחד את מאות העבירות שבוצעו על ידי הנאשמים, **אלא**

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

יש לראותן כריבוי עבירות, בשים לב לאמור בסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

3.ד. השלב השני – קביעת מתחם העונש ההולם

35. כפי שצינתי לעיל, הדיון בקביעת מתחם הענישה ההולם ייעשה בהתאם לשלושה פרמטרים: הפגיעה בערך החברתי אשר נפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנהוגה; והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין. כל זאת, בהתאם לאמור בסעיף 40ג(א) לחוק זה.

3.ד.א. פרמטר אחד – הפגיעה בערך החברתי המוגן ונסיבות ביצוע העבירות

36. הנאשמים הורשעו במספר סעיפי עבירה שונים. בהתאם לכך, אדון בערכים המוגנים השונים בעבירות אלה.

גניבה בידי מורשה

37. הנאשמים כאמור קיבלו את נכסי המשקיעים (כספים) ועשו בהם מנהג בעלים. כך, השימוש שנעשה בכמחצית מכספי ההשקעה חרג באופן בוטה מהמצגים שהוצגו למשקיעים.

הערך החברתי המוגן בעבירת הגניבה הוא כידוע הגנה על רכוש הזולת – קרי, שמירת זכות הבעלות והחזקה בקניין, המוכרת כזכות חוקתית של הפרט. לצד פגיעה זו, בעבירה ה"מיוחדת" של גניבה בידי מורשה נוספת פגיעה ביחסי האמון שבין מרשה למורשה [ראו התייחסותי בפס' 129 להכרעת הדין וההפניות שם].

בדנ"פ 2334/09 פרי נ' מדינת ישראל, סד(3) 502, פס' 60 (2011) (להלן – עניין פרי) עמדה כב' השופטת פרוקצ'יה על הערכים המוגנים ביסודות הגניבה בידי מורשה. כך נקבע, כי "הערך החברתי המוגן בעבירת הגניבה מתמקד בהגנה על האינטרס הרכושי של בעל הזכות בנכס. בעבירות גניבה בשליחת יד וגניבה בידי מורשה מצטרף לאינטרס הרכושי גם ערך ההגנה על יחסי האמון המיוחדים בין מפקיד הנכס לבין מקבלו, הנדרש לקיים תנאים מסוימים ביחס לפקדון שניתן בידו. וכך, בעבירות אלה 'מצטרפים זה אל זה שני אינטרסים מוגנים העומדים במדרגה אחת, והם – ההגנה על הרכוש וההגנה על יחסי האמון' (ביין, בעמ' 347) [שם].

עבירות המרמה

38. כאמור, רכיב מרכזי במעשי הנאשמים היה התרמית. בעניין פרי עמדה כב' השופטת פרוקצ'יה על ההבדל בין הערכים המוגנים בעבירת הקבלת דבר במרמה לבין הערכים המוגנים בעבירת הגניבה. כך נקבע, כי "האינטרס המוגן בעבירה זו הוא ההגנה על 'חופש הרצון, חופש הפעולה וחופש הבחירה של המרומה'" [עניין פרי, פס' 60]. בהתאם לדברים אלו, נקבע כי בעבירת

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

המרמה הדגש הוא על הרווח למרמה, זאת בשונה מהנוק למרומה, שכן חלק מהנוק הוא אותה פגיעה בחופש הרצון והבחירה [ע"פ 752/90 ברזל נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(2) 539, עמ' 555 (01.03.1992)].

כאמור, בנסיבות המקרה דין בבסיס מעשה המעילה בכספי המשקיעים מצויה המרמה – מצג השווא שניתן למשקיעים בדמות מטרת ההשקעה והביטחונות שניתנו למשקיעים כנגדה. משכך, מדובר במרמה שעניינה מעילה במיליוני שקלים, תוך פגיעה במאות משקיעים, בתחום רב.

בעניין זה ראיתי לנכון להדגיש, כי מתן מצג חלקי אף אם לא שיקרי, כאשר זה בירור מספק מצג שאינו נכון ואינו מלא, אינו מהווה נסיבה מקלה כלל ועיקר והדבר אינו מעלה כדי מוריד לעניין הפגיעה בערך המוגן שבבסיס עבירת המרמה [פס' 188 להכרעת הדין].

39. הנאשם 1 ביקש להפנות להכרעת הדין בעניין **פלד-גבעוני**, בעניין החפיפה בין עבירות הגניבה ועבירת קבלת דבר במרמה, בשים לב לכך שבענייניו הנאשמים הורשעו בשתי עבירות אלו. ודוק, לעמדת הנאשם 1 מקום בו הורשעו הנאשמים בשתי עבירות חופפות אלו, יש לתת לכך ביטוי במסגרת גזירת עונשם.

בבחינת הרשעה בשתי עבירות שונות בגין מעשה אחד, ובו יסודות עבירה אחת "נבלעים" באחרת; מצאתי, כי על אף שנאשם ייתכן ויורשע בשתי העבירות, הרי שראוי שסוגיה זו תקבל את ביטוייה במסגרת גזירת עונשו. התייחסתי לסוגיה זו לאחרונה במסגרת גזר דיני בת"פ (כלכלית) 64889-09-16 **מדינת ישראל נ' בן דוד**, פס' 98 (21.12.2020), עת קבעתי שמדובר בסוגיה שבעיקרה תאורטית, שכן ככל שניתנת התייחסות לחפיפה ניתן שהדבר יעשה במסגרת גזר הדין. אומנם התייחסתי באותו עניין לחפיפה בין עבירת ההנעה בתרמית לבין עבירת ההשפעה בתרמית, אך הדברים יפים גם בנסיבות עניינינו:

"כפי שקבעתי במסגרת הכרעת הדין במקרה דנן יסודות עבירת ההנעה בתרמית "נבלעים" ביסודות עבירת ההשפעה בתרמית [הכרעת הדין, פס' 334-328; ראו לעניין זה גם דנקנר עליון, פס' 56]. במצב דברים בו נוכח החפיפה בין רכיבי העבירות ההרשעה בשתי העבירות הינה על בסיס אותם מעשים, אין זה ראוי כי יוענשו הנאשמים "יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה" וזאת כמצוות המחוקק בסעיף 186 לחסד"פ. די בענישה מכוח העבירה החמורה. ויודגש, יש להבדיל מקרה זה ממקרה בו ההרשעה בכל אחת מהעבירות הייתה מתבצעת לעניין מעשים שונים – הרי שניתן היה להעניש בנפרד כל נאשם על שתי העבירות" [שם, פס' 98; ההדגשה אינה במקור – ח.כ.].

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

עבירות הדיווח

40. במעשיהם הפרו הנאשמים מספר חובות דיווח המוטלות עליהם מכוח חוק ניירות ערך; זאת, בשם לב להכרעותי בעניין הגדרת הסכמי ההשקעה כ"נייר ערך" וכן, כי הנאשמים לא עמדו בנטל הנדרש כדי לסתור את החזקה, שאי-פרסום התשקיף נעשה כדי להטעות משקיע סביר.

הלכה היא, כי "נשמת אפו של שוק הון בריא ומשוכלל טמונה בחובות הדיווח שנוטלות על עצמן החברות שבחורות להזמין את הציבור להשקיע בהן" [עניין פלד-גבעוני, פס' 217; ראו גם: ת"פ (ת"א) 410-02-11 מדינת ישראל נ' פאסיפיקה אחזקות בע"מ, פס' 12 (21.11.2012)].

יודגש, כי אין מדובר בסוגיה חדשה והפסיקה התייחסה כבר בעבר לחשיבות העליונה שמייחס השוק לפרסומם של דוחות כספיים, מלאים, מדויקים ובמועדם [עניין פלד-גבעוני, פס' 220].

41. בחינת התנהלות הנאשמים לאורך התקופה הרלוונטית, מצביעה על כך שעשו כל שיכלו כדי לא לבאר באופן מלא וסופי את המצב המשפטי הנוהג לאשורו; בכך התחמקו באופן מכוון, ואף מאומץ, מלהתמודד עם חובתם לפרסם תשקיף; ולאחר מעשה, ביקשו להסיר את האחריות מכתפיהם וניסו להטילה האחד על משנהו באופן המתאים לצורכיהם.

עבירות מנהלים

42. מעבר לכל האמור לעיל, הנאשמים הורשעו גם בעבירות מנהלים. כך, כמפורט בהכרעת הדין, הנאשמים פעלו בדרך הפוגעת בניהול התקין של עסקי התאגיד. מסקנה זו מבוססת על העובדה שהחברה לא השקיעה כמחצית מן הסכומים בתקופה שהלקוחות השקיעו בחברה, באופן שהפחית את סיכוייה לקבלת תשואות, שבאמצעותן החברה הייתה אמורה לעמוד בהתחייבויותיה כלפי המשקיעים.

ודוק, "שוק הון יעיל הוא גורם מפתח לצמיחה כלכלית, אשר לא יצלח בלא ציפייה של המשקיע האינדיבידואלי להפיק תועלת עצמית מהשקעתו בשוק ההון" [רע"פ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ (14.4.2010); ע"פ 2103/07 הורוביץ נ' מדינת ישראל (31.12.2008)].

חומרת העבירות הכלכליות

43. על חומרתן של העבירות הכלכליות עמדתי לא אחת, וזאת במספר הכרעות דין שונות, כך קבעתי לעניין זה בת"פ (כלכלית) 47264-11-13 מדינת ישראל נ' ימין (24.09.2015), כדלהלן:

"העבירות בהן הורשע הנאשם הן חמורות, עבירות שפוגעות בערכים מוגנים בעלי משקל רב [...] חרף העובדה שעבירות כגון אלה בהן הורשע הנאשם טומנות בחובן אשליה לפיה מדובר בעבירות נקיות בשונה

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

מעבירות רכוש אחרות, הרי אין להתעלם מהעובדה שמדובר בעבירות שמבוצעות בתכנון ובתחכום רבים, עבירות שבצידן נזק כספי ללקוחות, עבירות שפוגעות באמון הציבור במי שמנהל את כספו, עבירות שפוגעות ביכולתו של שוק ההון לגייס כספים ממשקיעים מקרב הציבור משום מעשים כמו מעשי הנאשם שבפניי."

כך נקבע בע"פ 4603/17 אדרי נ' מדינת ישראל (16.07.2019) (להלן – עניין אדרי בעליון) לעניין התכליות העומדות בבסיס עבירת התרמית:

"האיסור על השפעה בדרכי תרמית על שערי ניירות ערך (שיכונה גם להלן: עבירת התרמית) הוא אפוא אחד הנדבכים שהונחו בחוק ניירות ערך לשמירה על הגינות המסחר בשוק ההון ועל אמון ציבור המשקיעים בו. עבירת התרמית נועדה להרתיע מפני יצירת עיוות בהליך קבלת ההחלטה של המשקיע הסביר, ולהבטיח לשם כך – כי מחיר השוק של נייר ערך פלוני ישקף את ההיצע והביקוש של אותו נייר, הנגזרים מערכו הכלכלי ותוחלת הרווח הצפוי מן ההשקעה בו (ראו גם ע"פ 5052/95 ואקנין נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 642, 655 (1996) (להלן: עניין ואקנין); יוסף ניצני ודניה קרת 'הבורסה לניירות-ערך והמערכת השיפוטית – הטיפול במניפולציה בניירות-ערך' עיוני משפט טו 609 (1999); זוהר גושן 'תרמית ומניפולציה בניירות ערך: תאומים לא זהים' משפטים ל 591, 598-600 (2000) (להלן: גושן). בצד האמור יש לזכור כי תכלית האיסור המנוי בעבירת התרמית אינה למנוע 'כל סיכון מהשקעות בשוק ניירות הערך. מטרתה היא להסיר סיכונים לא טבעיים שמקורם בעיוותים ובפערי מידע הקיימים בשוק'" [שם, פס' 8].

ד.3.ב. פרמטר שתיים – מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות דומות

44. אסקור להלן את רמת הענישה הרלוונטית לעבירות המיוחסות לנאשמים, למול גזרי הדין השונים אשר ניתנו בעניינים דומים, בין היתר, נדרשתי גם לגזרי הדין השונים אליהם ביקשו להפנות הצדדים את בית המשפט.

בית המשפט העליון בע"פ 8465/15 בן זקן נ' מדינת ישראל (12.09.2016) (להלן – עניין מנופים), חזר והדגיש פעם נוספת את עקרונות הענישה הראויים, כפי שאלה באו לידי ביטוי עוד בע"פ 9788/03 מדינת ישראל נ' גולן, פ"ד נח(3) 245, 250 (2004) (להלן – עניין גולן):

"העבריינות הכלכלית בתחומי החברה והכלכלה היא לרוב מתוחכמת, מסתייעת באמצעים מודרניים של הפקת מידע וקשה לגילוי. נזקיה

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

קשים לחברה בכללותה, למשק הכלכלי ולאנשים הפרטיים הנפגעים ממנה במישרין. על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הרובצת לפתחה של העבריינות הכלכלית המתוחכמת, את היקף הקורבנות העלולים להיפגע ממנה, את הקושי והמורכבות שבאיתורה ואת ההוקעה הברורה של יסודות השחיתות וניצול עמדות הכוח, השליטה והמידע הכרוכים בביצועה".

ובהמשך :

"תוצאותיה ההרסניות של העבריינות הכלכלית והקלון הדבק במבצעה מחייבים את בתי-המשפט בהבעת מסר עונשי הולם אשר יבטא תכלית חברתית ברורה המבקשת למגר תופעות של ניצול כספי ציבור שהופקדו בנאמנות בידי גורמים ציבוריים למטרות העשרת הפרט אגב מעשי עבירה" [שם, עמ' 252].

בשורה ארוכה של פסקי דין שניתנו על ידי בתי המשפט מאז עניין גולן, בין היתר פסקי דין שניתנו על ידי בית משפט זה, נקבע העיקרון לפיו על בית המשפט להכביד את ידו על מבצעי העבירות של תרמית בניירות ערך וזאת כביטוי לסלידת החברה ולגינוי התנהגות בלתי ראויה זו [ראו למשל: ת"פ (מחוזי ת"א) 51462-12-10 מדינת ישראל נ' קאופמן (24.10.2011); ת"פ (מחוזי ת"א) 29726-12-10 מדינת ישראל נ' גורבץ (29.04.2012) (להלן – עניין גורבץ)].

כך, נקבע בעניין מנופים שמסתמנת הכרה מתחזקת והולכת בחומרתן של עבירות כלכליות ובנזק שהן גורמות לפרט ולכלל וכן אודות הצורך לצמצם את הפער בין הרטוריקה המחמירה בהתייחסות בית משפט לעבירות אלה, לבין הענישה המקלה שהייתה נהוגה בעבר, כדלהלן :

"התכלית המרכזית המונחת בבסיס האיסור המופיע בהקשר זה כיום בסעיף 54(א) לחוק ניירות ערך, הינה 'הצורך בהגנה על אמון הציבור בכלל, ועל ציבור המשקיעים בפרט, בשוק ניירות הערך, בהגינות המסחר שבו, ביעילותו ובתקינותו [...] מטרת ההוראה בחוק היא גם לשפר את יכולתו של המשקיע הסביר לקבל החלטות על בסיס כל המידע הרלוונטי, תוך נטרול אותם גורמים שיש בהם כדי לעוות את המידע שבידי המשקיע [...]'" (ע"פ 5383/97 טמפו תעשיות בירה בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 568, 557 (2000); כן ראו: ע"פ 1027/94 זילברמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(4) 502, 514-515 (1999); זוהר גושן "תרמית ומניפולציה בניירות ערך: תאומים לא זהים" משפטים ל 591, 600 (2000) (להלן: גושן)) [שם, פס' 14].

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

45. כך גם, בהחלטת בית המשפט העליון בע"פ 4666/12 גורבץ נ' מדינת ישראל (08.11.2012) נקבע, כי ישנה חשיבות בולטת לענישה משמעותית בעבירות "צווארון לבן" וזאת, כיוון שחרף אופייה ה"נקי" של העבירה, הרי שהיא "מלוכלכת" לא פחות מעבירות אחרות, ולעיתים – נזקיה אף עולים על נזקי עבירות רכוש "מסורתיות" [ראו לעניין זה את גזר דינה של כב' השופטת אגמון-גונן, שניתן אך לאחרונה בת"פ (ת"א) 11062-04-19 מדינת ישראל נ' גולדמן (14.02.2021)]. זאת ועוד, נקבע שבעבירות ניירות ערך קיימת פגיעה כפולה – הן בשוק בכללותו, על המשמעויות החברתיות הנובעות מכך, הן בכל אחד ואחד מהמשקיעים בשוק ההון.

וכך, גם בע"פ 4430/13 שרון נ' מדינת ישראל (31.03.2014) (להלן – עניין שרון), הדגיש כב' השופט דנציגר שאסור לטעות באופיין "הלבן והנקי" של העבירות הכלכליות שכן אלה נושאות נזקים חמורים פי כמה מעבירות הרכוש המסורתיות.

46. אשר לעניין שלפניי, והשלכתם של גזרי הדין אליהם הפנו הצדדים בכל הנוגע לקביעת מתחם הענישה הראוי בנסיבות המקרה דנן, מצאתי לקבל את טענות הנאשמים בבחינת האופן בו יש לפנות לפסיקה הנוהגת. זאת, בשים לב להפנייתם לגזר דיני בעניין כהני, ולכן שבחינת הפסיקה הנוהגת, מהווה אך שיקול אחד בתוך מכלול השיקולים אותם יש לשכלל במהלך גזירת העונש. כך ציינתי בעניין אחר, כי בית המשפט, והמותב היושב בדין, "איננו 'טכנאי משפט' ואף לא 'מתמטיקאי משפט'" [ת"פ (כלכלית) 8256-05-11 מדינת ישראל נ' קדץ, פס' 23 (05.07.2012)]. בהתאם לזאת, טרם אדרש לקבוע את מתחם הענישה בעניינו של כל נאשם, אדרש גם לנסיבותיו הייחודיות של המקרה, זאת בהתאם למבחן התלת-שלבי שנקבע בתיקון 113 לחוק העונשין, כפי שפורט לעיל בהרחבה.

בשים לב לכך, אפנה עתה לסקור את הפסיקה הרלוונטית לעניינו, לצורך קביעת מדיניות הענישה הנהוגה.

מעילה בכספי משקיעים

47. לאחרונה ניתן על ידי מותב זה גזר הדין בת"פ 52446-06-16 מדינת ישראל נ' ברמלי (24.02.2021) (להלן – עניין ברמלי) – ברמלי הורשע לאחר ניהול הליך בריבוי עבירות גניבה, מרמה ועבירות דיווח לפי חוק ניירות ערך. במסגרת הכרעת הדין שם נקבע, כי במהלך כ-3 שנים ברמלי שכנע במרמה משקיעים להשקיע את כספם באמתלה שזה יושקע באפיקי השקעה חסרי סיכון. זאת, כאשר נעשה בכספים אלה שימושים שונים ובהם שימושים פרטיים של ברמלי עצמו; העברת הכספים כתשלום ריבית למשקיעים קיימים; וכן, השקעות עסקיות שונות. ודוק, גם בנסיבות העניין שם נקבע כי אומנם נעשו מספר השקעות עסקיות עם הכספים, אולם אלו חרגו בבירור מההרשאה שניתנה על ידי המשקיעים. בעניינו של ברמלי נקבע מתחם ענישה (באישום המרכזי) של 10-16 שנות מאסר ונגזרו עליו 10 שנות מאסר בפועל, וכן קנס בסך 400,000 ש"ח.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

בהשוואה בין המקרים, ברמלי גייס כ-340 מיליון ש"ח מכספי משקיעים, בעוד שהנאשמים בהליך דנן גייסו סכומים נמוכים באופן משמעותי (בשים לב להבדל בין הנאשמים בעניין זה). כמו כן, בעניינו של ברמלי נקבע, כי ידע מהרגע הראשון שהכספים לא יושקעו בהתאם להבטחות שניתנו למשקיעים. מנגד, בהליך דנן הייתה תכנית עסקית שפעלה גם במסגרת החברה, וכפי שפורט בהכרעת הדין, בכמחצית מכספי המשקיעים נעשה שימוש שאינו חורג מהרשאה. בנוסף לכך נקבע, כי ברמלי שלשל לכיסו הפרטי סכום של כ-18 מיליון ש"ח (לצרכיו או לצרכי מקורביו), בעוד שבמקרה דנן, גם לאחר בחינת הכספים שהועברו לצורך רכישת דירות שונות והעברת הכספים לחברות פרטיות של הנאשמים, מצאתי בהכרעת הדין שמדובר בסכום קטן באופן משמעותי. לבסוף, בבחינת הנזק שנגרם כתוצאה ממעשי הנאשמים, במקרה של ברמלי מדובר בנזק שהוערך במאות מיליוני שקלים, ועל כן מדובר בפער משמעותי ביותר.

בהתאם לכך, מצאתי שלמרות שיש דמיון ברור בין המקרים, שכן הן ברמלי, הן הנאשמים עשו שימוש פסול בפערי המידע שבינם לבין המשקיעים שביקשו להשקיע בחברות שבבעלותם; בבחינת היקף המעשים וחומרתם, עניינו של ברמלי חמור באופן משמעותי וזאת בשים לב להיקף המעילה ולכך שבעניינו של ברמלי נקבע כי הוא ידע מהרגע הראשון שההבטחות שניתנות למשקיעיו הינן ריקות מתוכן. זאת, בעוד שבעניינם של הנאשמים הייתה פעילות עסקית ענפה שתאמה את ההבטחות, אף אם רק באופן חלקי.

48. ת"פ (מחוזי מרכז) 41697-10-13 **מדינת ישראל נ' צבר** (22.06.2014) – צבר הורשע על סמך הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בו הודה בכך שבמשך 15 שנה, שכנע אנשים שונים שנמנו בין לקוחותיו, קרובי משפחתו, חבריו ומכריו, מרביתם מבוגרים ופנסיונרים, להפקיד בידיו כספים לצורך השקעה תמורת תשואה גבוהה, ולהלוות לו כספים לצורך זה, והכל בכוונה להונות אותם, לקבל מהם במרמה את כספם, ולגנוב מהם סכומי כסף רבים. צבר "גייס" באופן זה כ-40 מיליון ש"ח, אך עקב התיישנות והחזר של חלק מכספי ההשקעה, הורשע בלקיחת כ-20 מיליון ש"ח בלבד. במסגרת גזר הדין פורט בבירור, שהנאשם לקח מכספי ההשקעה לכיסו, וכן השתמש בהם כדי להציג מצג שווא של ריבית בעבור ההשקעה. בגין מעשים אלו נגזר על צבר **8 שנות מאסר בפועל**, וכן פיצוי לקורבנות העבירה.

בהשוואה בין המקרים, צבר מעל בסכום דומה לסכום המעילה בהליך דנן, בשים לב לכך שרק בכמחצית מהכספים אותם גייסו הנאשמים נעשה שימוש באופן החורג מההרשעה; אולם, בשני המקרים נעשה שימוש משמעותי בכספי משקיעים חדשים לצורך החזר התחייבויות למשקיעים קיימים. בבחינת הבדלים לחומרא בעניין שלפניי, בנסיבות המקרה דנן הנאשמים פעלו להחטיא גם אחרים וזאת שלא בידיעתם, וכן כמות הקורבנות בהליך דנן גדולה באופן משמעותי; כמו כן, בית המשפט התחשב בכך שצבר הודה במעשים המיוחסים לו בשלב מוקדם בהליך. בבחינת הבדלים לקולא, הנאשמים כאמור פעלו להשקיע חלק משמעותי מכספי המשקיעים ולא כל

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

פעילותם הייתה תרמיתית. עוד יצוין, כי בדומה לנאשם 1, לצבר היו יחסי אמון והיכרות מוקדמות עם קורבנותיו.

49. ת"פ (ת"א) 40004/06 **מדינת ישראל נ' משפטי** (06.11.2006) [ערעור נדחה במסגרת ע"פ 10494-06 **משפטי נ' מדינת ישראל** (19.11.2007)] - משפטי היה יועץ השקעות בשוק ההון, שעסק במתן שירותי ייעוץ והשקעות בשוק ההון בארצות הברית. בעקבות "אסון התאומים", הפסיד משפטי כ-70% מתיק השקעות שניהל בעבור לקוחותיו. אולם, משפטי ביקש שלא להודיע ללקוחותיו על ההפסדים האמורים, והמשיך וגייס מיליוני דולרים ממשקיעים שונים, תוך הבטחת תשואה גבוהה, ומבלי שיידע את לקוחותיו שהוא מצוי בהפסדים. משפטי השתמש בכסף להחזרת חובותיו למשקיעיו, לצרכיו הפרטיים, ולהשקעות בעלות סיכון רב. כל זאת, תוך שהוא מציג מצגי שווא כאילו הכספים מושקעים ונושאים רווחים. במעשיו אלה קיבל במרמה כ-21 מיליון ש"ח, מתוכם בכ-5.5 מיליון ש"ח גנב ועשה שימוש בניגוד למטרה שלשמה ניתנו לו. משפטי הודה במעשיו במסגרת הסדר טיעון ונגזרו עליו **8 שנות מאסר**.

בדומה להליך דנן, משפטי גייס סכומי כסף משמעותיים ממשקיעים, בחלקם עשה שימוש לצורך השקעות שונות ורק בחלקם עשה שימוש שאינו כלכלי. כך, משפטי בין היתר פעל אף הוא להשתמש בכספי משקיעים להחזר חובותיו למשקיעים קודמים. בשונה מההליך דנן, בעניינו של משפטי סכומי המעילה נמוכים באופן משמעותי; משפטי לא עשה שימוש באחרים; מעשיו של משפטי נעשו מתוך מצוקה כלכלית עקב אסון לא צפוי; בנוסף, משפטי הודה במיוחד לו במסגרת הסדר טיעון. אוסיף, כי יש מקום ליתן את הדעת גם לחלוף הזמן ממועד גזירת הדין בעניינו של משפטי לבין העת הנוכחית, לרבות לעניין ההבדלים וההתפתחויות בפסיקה, כפער בין המקרים.

50. ע"פ 4190/13 **סמואל נ' מדינת ישראל** (18.11.2014) – סמואל הורשע לאחר ניהול הליך, בעבירות של קבלת דבר במרמה, גניבה בידי מורשה ורישום כוזב במסמכי תאגיד. סמואל עסק בשוק ההון, ופעל לגייס באמצעים מרמתיים סכום של כ-3.8 מיליון ש"ח, מתוכם שלח ידו בכ-1.2 מיליון ש"ח. בגין מעשים אלו נגזר על סמואל עונש מאסר בפועל של **6 שנים ותשעה חודשי מאסר**.

בהשוואה בין המקרים, עניינו של סמואל עוסק בהיקפי מעילה נמוכים באופן משמעותי; סמואל לא החטיא או עשה שימוש באחרים. אולם בדומה לנאשמים, גם סמואל השתמש בחלק מהכספים לצרכיו האישיים ורק את חלקם השקיע במטרה להניב תשואה.

51. ת"פ (ת"א) 44540-06-12 **מדינת ישראל נ' מזרחי** (04.07.2013) (ערעור ובקשה לדיון נוסף נדחו) – מזרחי הורשע בגיוס כספי משקיעים במרמה, זיוף ושימוש פסול בהם כריבית ליתר קורבנותיו ולשימוש האישי. בתקופה הרלוונטית, שנמשכה כ-5 שנים, מעל מזרחי בכ-47.6 מיליון ש"ח אותם גזל מכ-84 משקיעים. מזרחי הורשע, על פי הודאתו, ונידון ל-**12 שנות מאסר**; 18 חודשי מאסר על-תנאי; וקנס בסך 300,000 ש"ח. זאת, לצד חיוב בפיצוי נפגעי העבירה.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

בהשוואה למקרה דנן, מזרחי לא השקיע את הכספים שגייס כלל; וכן, מזרחי הורשע גם בעבירות שונות של זיוף והלבנת הון; מזרחי לא החטיא אחרים במעשיו; וכן, מזרחי הודה במיוחס לו בשלב מוקדם.

52. כמו כן, ביקש הנאשם 1 להפנות למספר הליכים שונים, מהם ביקש ללמוד על הפסיקה הנוהגת, כך בין היתר הפנה הנאשם 1 לע"פ 37/07 **פרג נ' מדינת ישראל** (10.03.2008) (להלן – **פרשת לה-נסינול**) – אולם, אותו עניין מצאתי שרר השונה מהדומה. כך, מדובר בגזר דין שניתן בשנת 1998, העוסק בפרשה רחבת היקף, עם נאשמים רבים, מאות עדים וטענות שונות, שברובן חורגות באופן ניכר מההליך דנן. כך גם מצאתי, כי אין להשוות בין נסיבות המקרה דנן לנסיבות ת"פ (מחוזי ת"א) 40213-05 **מ.י. פרקליטות מחוז ת"א-מיסוי וכלכלה נ' אריה גבעוני** (04.04.2013), שגם אליו ביקש הנאשם 1 להפנות את בית המשפט.

ת"פ (ב"ש) 23180-12-12 **מדינת ישראל נ' מלכה** (13.07.2015) – בבחינת ההשוואה בין עניינים אלו לעניינינו, מצאתי תחילה לציין ולהדגיש כי מקום בו אושר הסדר פשרה הרי שיש בכך כדי להוות הבדל משמעותי מניהול הליך עד תומו [ראו למשל התייחסותי לסוגיה זו בעניין **כהני**]. כמו כן, באותו עניין ציין המותב שגזר את הדין, כי מדובר בעונש מקל ביותר שאף חורג ממתחם הענישה שנקבע אותו עניין (5-8 שנות מאסר). בדומה לכך, גם בע"פ 2103/07 **הורוביץ נ' מדינת ישראל** (31.12.2008) אליו הפנה הנאשם 1, ניתנה התייחסות מקיפה להשפעת חלוף הזמן כנסיבה חריגה לקולא. כמו כן יש להדגיש את הפער בין המקרים, שכן בעניינו של **הורוביץ** נגרם נזק מועט לציבור המשקיעים ולחברה והורוביץ עצמו הרוויח רווח מצומצם בשווי מאות אלפי ש"ח, בעוד שפעילותו הביאה להשאת רווחי ציבור המשקיעים.

בדומה לדברים אלו, גם בע"פ 4354-08 **מדינת ישראל נ' רבינוביץ** (22.04.2010) אליו הפנה הנאשם 1, ניתנה התייחסות מפורשת לגילו המבוגר ומצבו הבריאותי של רבינוביץ כשיקולים חריגים לקולא בגזירת עונשו. יצוין לעניין זה, כי למרות נסיבות אלו, נמצא לגזור על רבינוביץ' עונש של **6 שנות מאסר בפועל** וקנס בסך של 10 מיליון ש"ח, לצד פיצוי בסך 800,000 ש"ח.

53. **בהתאם לכך, נראה שהפער המשמעותי בין המקרים לעיל עוסק בכך שלמרות שבעניינינו הורשעו הנאשמים במעילה בסך של עשרות מיליוני ש"ח, כמחצית מהכספים הושקעו לצורך השאת רווחי החברה והמשקיעים.**

54. עוד מצאתי לנכון להוסיף לעניין הצעת ומכירת ניירות ערך לציבור ללא תשקיף, את ת"פ 4709/03 **מדינת ישראל נ' סטפן** (11.10.2004) – שם הורשעו הנאשמים בביצוע עבירה של הצעת ניירות ערך לציבור בלא תשקיף שהרשות התירה את פרסומו בכוונה להטעות משקיע סביר [ערעור על גזר הדין נדחה: ע"פ (ת"א) 70267/05 **עמוס נ' פרקליטות מחוז ת"א-מיסוי וכלכלה**].

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

(26.11.2006); רע"פ 2522/07 עמוס נ' מדינת ישראל (26.11.2006). בית משפט גזר על הנאשם המרכזי אותו עניין 20 חודשי מאסר וקנס.

55. בת"פ (ת"א) 3933-08-10 מדינת ישראל נ' טי.אר.די אינסטרומ. בע"מ (16.05.2019) [יצוין, כי ערעור על גזר הדין עודנו תלוי ועומד] – הורשעו הנאשמים בעבירות אי-דיווח, אי-הגשת דיווח מיידית בכוונה להטעות משקיע סביר, והכללת פרט מטעה בדוח הכספי ובדוח הדירקטוריון בכוונה להטעות משקיע סביר.

בגין מעשים אלו נקבע מתחם ענישה של 14-24 ועונש מאסר בן 14 חודשים לאחד הנאשמים; וכן, מתחם ענישה של 12-24 חודשים ומאסר בן 8 חודשים לנאשם נוסף, זאת במסגרת הליך גישור; ועונש של 4 חודשי מאסר שרוצו בדרך של עבודות שירות, במסגרת הסדר טיעון.

ד.3.ג. פרמטר שלוש – נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

היקף המעשים וריבויים

56. במסגרת התקופה הראשונה, פעלו הנאשמים לגייס במרמה כ-40 מיליון ש"ח ממאות משקיעים שונים. מתוך סכום זה, בכמחצית מהכספים נעשה שימוש החורג מהרשאה שלא כדין. בנוסף, לא לובן במסגרת ההליך דנן מהו הנזק שנגרם ממעשי הנאשמים, וכתוצאה מקריסת החברה, אולם הדעת נותנת שסכום זה גבוה באופן משמעותי מהסכום שגויס, וזאת אף בשים לב לכספים אותם השיבו במסגרת הסדר הנושים בהליך האזרחי.

בהמשך, במסגרת התקופה השנייה, פעל הנאשם 1 לגייס סכום נוסף של עוד כ-39 מיליון ש"ח מעוד כ-245 משקיעים. מדובר במעילה בסכומי עתק של עשרות מיליוני ש"ח. כל זאת, תוך שימוש בפרסום משמעותי ותוך ידיעה שלא הצליח לעמוד בהתחייבויותיו כלפי המשקיעים בתקופה הראשונה.

התחכום שבמעשי הנאשמים

57. ניסוח הסכמי ההשקעה באופן מעורפל, תחת הכותרת "הסכמי הלוואה" (וזאת למרות שבפגישות המקדימות עם המגייסים הוצגו ההסכמים כהסכמי השקעה, באפיקי השקעה מוגדרים, ובעיקר בפרויקטים מסוג תמ"א 38). כמו כן, תשלום הריבית החודשית; כמו גם חתימה על ערבות אישית, בשילוב אמירה שדי בנכסי החברה כדי שתוכל לעמוד בהתחייבויותיה, כאשר ידוע לנאשמים שהחברה לא יכולה לעמוד בהתחייבויותיה – כל אלו מהווים מהלכים מתוחכמים ושקולים שנועדו לייצר תחושת שווא של ביטחון אצל משקיעי החברה, כאמצעי שיווקי בלבד.

לעניין זה יש גם להוסיף את היותו של הנאשם 1 סוכן ביטוח ובעלים של סוכנות ביטוח, שמתוך לקוחותיה גויסו עיקר משקיעי החברה.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

מידת הנזק שנגרם לקורבנות העבירה

58. כפי שציינתי במסגרת הכרעת הדין, "אין חולק על כך שגיוס סכום עתק של 42 מיליון ש"ח; ממאות משקיעים שאינם מתווכים, ולעיתים בסכומי כסף משמעותיים; במשך כשנה תמימה – כל אלו מצביעים על יצירת נזק כבד משקל, ומכך על נסיבות מחמירות" [פס' 169 להכרעת הדין].

לעניין זה, יש להדגיש את הפער בין הנאשמים הנובע מהגיוס המשמעותי ביותר אותו ביצע הנאשם 1 במסגרת התקופה השנייה. בהתאם לכך, כספי המעילה בעניינו גבוהים בהרבה מנסיבות הרשעתו של הנאשם 2; וכן נקבע, כי הנאשם 1 שלח ידו בסכומים גבוהים באופן משמעותי.

הסיבות שהביאו את הנאשמים לבצע את העבירה

59. הנאשמים לא פירטו במסגרת הטיעונים לעונש ואף לא במסגרת הליך ההוכחות הממושך שנוהל לפניי, כל סיבה חיצונית או משבר שהביא אותם לבצע את פעולותיהם האסורות. בהתאם לכך, מקובלת עלי טענת המאשימה, לפיה העבירות בוצעו מתוך בצע כסף – רצונם של הנאשמים להשיא את רווחיהם תוך העדפת האינטרס האישי שלהם על פני האינטרס של לקוחותיהם.

ד.3.ד. מתחם העונש ההולם

60. לאחר שנדרשתי לשלושת הפרמטרים הקבועים בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, אפנה לקבוע את מתחם הענישה בעניינו של כל נאשם, זאת בשים לב להפרדת האירועים, אותה קבעתי לעיל.

טרם אפנה לקביעת מתחם העונש ההולם מצאתי לנכון לחדד את ההבדל בין שני הנאשמים בהתאם לכל האמור לעיל.

61. **בבחינת מעשיו ונסיבותיו של הנאשם 1**, הנאשם 1 טען כי סמך ידיו על חוות דעתו המקצועית של הנאשם 2, אשר הציג עצמו כבר סמכא לעניין הדין החל בנסיבות המקרה ולפי חוות דעתו לא היה צורך בתשקיף בנסיבות המקרה – זאת, למרות שאיננו כזה.

אף אם אקבל את טענות הנאשם 1 לעניין זה, עובדה זו לא פותרת אותו מאחריות – שהרי מושכלות יסוד הן כי אי-ידיעת החוק אינה מהווה הגנה מהרשעה; אולם כן מצאתי, כי ניתן ללמוד מכך על תום ליבו של הנאשם 1, אף אם באופן חלקי בלבד. מן הצד השני, הפאסיביות בה נהג הנאשם 1 מעידה ומלמדת גם על אדישותו ביחס לחובותיו החוקיות לעניין זה, והדעת נותנת כי זו נבעה מתוך האינטרס הברור שהיה לו לקבל את עמדתו המשפטית של שותפו בנסיבות העניין. במבחן התוצאה, אין חולק על כך שחודשים רבים לאחר מכן, סלע המחלוקת בין הנאשמים היה התעקשותו של הנאשם 1 לקבל חוות דעת משפטית ממושרד חיצוני גדול ובעל

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

מוניטין, ולא להסתפק ברצונו של הנאשם 2 להעניק את כל הטיפול המשפטי לחברה. **בכך נבדלים הנאשמים באופן משמעותי ביותר.**

בהמשך לכך יש להדגיש, כי הנאשם 1 פנה ללקוחותיו הקיימים – לקוחות שלא היה לו כל אינטרס לגנוב את כספם, שכן אלו המשיכו לשלם לו פרמיה חודשית (במסגרת סוכנות הביטוח שבבעלותו). מקרה זה שונה ממקרים אחרים שכן למעשה, הנאשם 1 כבר היה הבעלים של עסק משגשג, ובהקמת החברה ביקש רק להרחיב ולגוון את עסקיו. בכך למעשה ניתן לומר, כי הנאשם 1, "הלך לחפש מלוכה אך מצא אתונות" – הנאשם 1 הפך מבעלים של סוכנות שכזאת, שהייתה מושא לפניות לרכישה ושותפות בסכומי עתק; למי שאיבד את ביתו, את הסוכנות הביטוח שבנה ואת כל רכושו ולמעשה, שיעבד את עצמו לצורך החזר החובות לנושיו.

עוד מצאתי לחזור ולהדגיש לזכותו של הנאשם 1, כי בחלק משמעותי מהכספים אותם גייס מלקוחותיו, נעשה שימוש לצורך קידום פרויקטים של תמ"א 38 – זאת, בהתאם להבטחותיו והתחייבויותיו. זאת כמובן בשים לב, שאף ההשקעה שנעשתה, נעשתה מבלי שהייתה כל ערבות או ביטחון בפרויקטים אלה – זאת בניגוד למצגים שניתנו למשקיעיו; וכפי שצינתי לעיל, ההשקעה הייתה רק בחלק מכספי ההשקעה.

מנגד, אין כל מחלוקת שחלק משמעותי מכספי המשקיעים הועברו להלוואות לחבריו של הנאשם 1; לרכישת דירה על שם אשתו של הנאשם 1 (וידגש, כפי שקבעתי במסגרת הכרעת הדין, שמצאתי לדחות את כלל טענות הנאשם 1 לעניין זה – הנאשם 1 רכש דירה על שם אשתו עם כספי משקיעיו); ולהוצאות החברה וחברות פרטיות שבבעלותו. כך למעשה, **רק כמחצית מכספי המשקיעים שימשו לצורך קידום פרויקטים**, כפי שהובטח והוצג למשקיעים.

אם הייתי צריך לקבוע במקרה רגיל בו הוכחו כל הנסיבות המחמירות הנלוות לביצוע העבירה, אז רמת הענישה המשמעותית והמחמירה לה עתרה המאשימה הייתה סבירה – לא מחייבת כמובן, אך סבירה. אך בנסיבות המקרה דנן, דומה שנסיבות ביצוע העבירה, כמו גם נסיבות הנאשם 1 עצמו עת ביצע את העבירות, מצדיקות קביעת רף ענישה נמוך יותר מזה אליו עתרה המאשימה.

בהתאם לאמור מצאתי לקבוע בעניינו של הנאשם 1 מתחם ענישה של 4-8 שנים.

62. **בבחינת מעשיו ונסיבותיו של הנאשם 2**, המאשימה ביקשה להקל עם הנאשם 2 למול הנאשם 1. זאת, בעיקר בשים לב להבדל בהיקף המעילה ביניהם, בדגש על היקף גיוס הכספים אותו ביצע הנאשם 1 בתקופה השנייה, וכן גזילת כספי המשקיעים לצורך רכישת הדירה על ידי הנאשם 1.

מאידך גיסא, הנאשם 2 הוא עורך דין ולכן היה עליו לדעת היטב את מגבלות הדין החלות על מי שמבקש לגייס כספים בגיוס המוני ללא הגבלה. כך, אף אם היה לנאשם 2 ספק (שכן, הוא לא

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

התיימר להיות מומחה לתחום זה), החובה החלה עליו לבחון את הדין החל מתעצמת שעה שמדובר בעו"ד שאינו רק נותן ייעוץ ללקוח, אלא גם מעורב בעצמו בפעילות. כך למשל, הנאשם 2 יכול היה לפנות למאסדר בכל שלב לקבל חוות דעת לקבלת הבהרה לעניין המצב המשפטי. אולם, נחישותו לא לעשות כן, וזלזולו המופגן בצורך לקבל חוות דעת ממומחה בתחום, הכשילה אותו ואת שותפו – ולמעשה, את המיזם כולו. זו הבחירה שלמעשה הביאה במידה לא מבוטלת לפתיחת החקירה והרשעת הנאשמים.

אדגיש, אם משתמע, אפילו באופן עקיף, מפי מאן דהוא, שהמיזם כשל רק כתוצאה מחקירתה והתערבותה של רשות ניירות ערך, אזי טיעון זה נדחה על הסף. כך, ולא בכדי, טיעון זה גם לא נשמע בפה מלא בבית המשפט, אלא אך בדרך של רמיזות כאלה או אחרות שכאמור, נדחות על הסף. כך, הטענה שאילו המיזם היה מורשה להמשיך ולגייס לקוחות (ובכך למעשה להביא לעשרות או אף מאות קורבנות חדשים), אזי זה לא בלתי נמנע שבשלב מסוים היה מגיע המיזם לאיזון, ולא היה נדרש לבצע גיוסים חדשים כדי להמשיך ולהתקיים – נדחית, אין מדובר אלא במשאלת לב, שלא ניתן להוכיח או להפריכה – טענה ללא בסיס.

לסיכום, לזכותו של הנאשם 2 מצאתי להדגיש שהיקף העבירות בעניינו של הנאשם 2 קטן באופן משמעותי מהעבירות בגין מצאתי להרשיע את הנאשם 1. אולם, גם עמד לנגד עיני, שהנאשם 2 התנגד לרצונו של הנאשם 1 לקבל חוות דעת משפטית, ולבסוף הדבר הביא לפירוק השותפות בין השניים.

בהתאם לאמור מצאתי לקבוע בעניינו של הנאשם 2 מתחם ענישה של 2-4 שנים.

ד. השלב השלישי - גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם

63. נקבע לא פעם, כי מלאכת גזירת העונש היא כקריעת ים סוף [ע"פ 1399/91 ליבוביץ' נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(1) 177, 180 (1993)].

לא בלב קל ולא בנקל יורה בית משפט על הטלת עונש מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח על נאשם בפלילים, קל וחומר עת מדובר בנאשמים שאינם צעירים ובעלי משפחות. אולם, משקבע בית המשפט העליון בשורה ארוכה ועקבית של פסקי דין בדבר הצורך בהטלת עונש ראוי והולם על מבצעי עבירות כלכליות; ומשפירטתי בפרק הקודם את מדיניות הענישה אותה הכתיב בית המשפט בכל הנוגע לעבירות אלה – הרי, שחרף העובדה שהענישה לעולם היא אינדיבידואלית, בית המשפט מחויב לאמץ את הגישה שמבכרת את האינטרס הציבורי על פני האינטרס האישי של הנאשמים. בתוך כך, אין מנוס מהטלת עונש ההולם את חומרת המעשים, באופן מרתיע, אך בה בעת, באופן שאינו מתעלם מנסיבותיהם האישיות של הנאשמים.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

מצאתי לנכון לחזר ולהדגיש, שהפגיעה הכלכלית פנים רבות לה. כך, משקיע שאיבד את השקעתו, אותה ראה כבטוחה, ללא כל אזהרה, נפגע באופן קשה ומקיף – ופגיעה זו אינה נותרת בד' אמותיו, אלא היא נפרשת ונוגעת גם במשפחתו ובקרובים לו. נדרשתי לסוגיה זו לאחרונה במסגרת גזר הדין בעניין ברמלי, בציני כדלהלן:

"על אף שלכאורה מדובר בעבירות כלכליות ומשכך הנזק בגין הינו בדמות נזק כלכלי 'בלבד', יש לחזור ולהדגיש כי פעולותיהם של הנאשמים הביאו לפגיעה כלכלית במאות משקיעים. פגיעה כלכלית זו מגלמת בתוכה פגיעה נוספת – משמעותית – ביכולתם של קורבנות העבירה להעניק לעצמם ולבני משפחתם ביטחון, חינוך, בריאות, מגורים וחיים בכבוד. בבואו של הנאשם לייצר השקעה 'חסרת סיכון', ביקש הנאשם, הלכה למעשה, לסכן את הכספים אותם ביקשו המשקיעים לשמור מכל משמר – הכספים אותם שמרו, לעיתים משך עשרות שנים, כדי להבטיח את חייהם וחיי ילדיהם בכבוד וברוחה" [שם, פס' 85].

64. בהתאם לאמור, ובהתאם לקבוע בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, במסגרת השלב השלישי בגזירת עונשם של הנאשמים, נדרש בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40יא לחוק. אבחן נסיבות אלה, במקרה שלפניי.

65. בטרם אדרש לעניינם הפרטני של כל אחד מהנאשמים, מצאתי לנכון להתייחס לשיקול הרתעת הרבים, שבעת גזירת הדין על נאשם שהורשע בעבירות כלכליות, צריך לקבל את המשקל המתחייב, וזאת נוכח הפגיעה בערכים המוגנים ועל מנת למגר במידת האפשר את התופעה של עבריינות בשוק הון.

יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט רובינשטיין בע"פ 677/14 דנקנר נ' מדינת ישראל, פס' לח'-לט' (17.07.2014) (להלן – עניין דנקנר בעליון):

"לטעמי, גם מי שאינו סבור כי הרתעת הרבים, אולי להבדיל מהרתעת היחיד, פועלת ככלל בעבריינות ה'קלאסית' של רצח, שוד ואונס, חבלה ודומותיהן (ראו ע"פ 7534/11 מזרחי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2013), פסקה ג' לחוות דעתי), יוכל לסבור כי יש לה סיכוי בעבירות כלכליות, מכל מקום של 'הצווארון הלבן'. המתכנן עבירות - או שמא נאמר 'מתחמן' - ושומע כי דינו עלול להיות מאסר, אולי יחשוב פעמיים.
[...]

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

כאמור, נדמה כי בענייננו עונש הרתעתי נועד להרתיע לא רק את המערער עצמו בלבד במבט לעתיד, אלא לא פחות את הרבים, ובעיקר – כפי שציין בית המשפט המחוזי – את המכהנים בתפקידים בכירים בתאגידים, לבל ימעלו אלה באמון שניתן בהם. דווקא כלפי אנשים נורמטיביים בבסיסם המתכננים את מעשיהם, אולי יכלול ה'תכנון' גם את הסיכון שבהעמדה פלילית לדין".

עת עסקינן בעבירות ניירות ערך כבמקרה דנן, אין מדובר בפעילות שמתבצעת "בלהט הרגע". זאת, במיוחד בנסיבות כבענייננו בהן מדובר בעבירות הדורשות חשיבה ותכנון רב, אשר בוצעה בתשומת לב ובמשך פרק זמן ממושך. הדעת נותנת שנאשמים כאלה מחשבים את מידת הסיכון והסיכוי בטרם קבלת ההחלטה על התוואי והדרך שבה נקטו, כאשר הסיכון של חשיפת מעשיהם והחשש מפני ההליך הפלילי שעלול להינקט כנגדם, לרבות הענישה שתוטל במסגרתו, בוודאי מקבלים משקל משמעותי בשיקוליהם.

66. אוסיף, כי כחלק מהשיקולים השונים שעמדו לנגד עיני בבואי לקבוע את מתחם הענישה, עמדה ההלכה לפיה, על ענישה בעבירות כלכליות להיות מלווה בקנסות כבדים – זאת, במטרה להוציא את בלעו של הגזלן מפיו. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט זילברטל בע"פ 7159/13 **ברזילי נ' מדינת ישראל** (16.03.2015) (להלן – עניין **ברזילי**):

"מדיניות הענישה הנוגעת לקנס כספי, במיוחד כאשר בית המשפט ראה לנכון להקל עם המערער עד מאד ברכיב המאסר, אמורה להגשים את התכלית של מניעת כל טובת הנאה ממעשה העבירה, ואף יצירת מצב לפיו ביצוע העבירה לא יהא כדאי כיוון שהעברייני צפוי לכך שייפגע בכיסו אף מעבר לשוויה של טובת ההנאה שצמחה לו בעבירה".

בעניין **מנופים** הפנתה כב' השופטת חיות לפסק הדין בעניין **ברזילי** והוסיפה, כי יש ליישם מדיניות זו גם כאשר הקנס מוטל לצד עונש מאסר [שם, פס' 17]. כך אכן נפסק לא פעם, כפי שקבעתי אף לאחרונה בעניין **כהני**.

בדומה לכך, קבעתי בעניין ת"פ (ת"א) 44510-12-12 **מדינת ישראל נ' חגאשי**, פס' 28 (03.06.2013):

"כאשר השיקולים לביצוע עבירה הם כלכליים, יש לפגוע בכיסם של העבריינים באופן שלא רק יקוז את הרווחים בהם זכה הנאשם, אלא הרבה מעבר לכך, על מנת שיראו וייראו אותם אנשי 'צווארון לבן' המתפתים לשלוח ידם בכספים לא שלהם".

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

ד.4.א. הנאשם 1 – נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

67. בבואי לבחון את נסיבותיו האישיות של הנאשם 1 מצאתי להדגיש, כי לפני התקופה הרלוונטית להליך דנן, היה הנאשם 1 הבעלים של סוכנות ביטוח משגשגת, אותה הקים ובנה בכוחות עצמו ובמשך שנים. במהלך עדותו לפניי, ביקש הנאשם 1 להדגיש שהוא אדם שעובד קשה, שלא חורג מגבולות המותר, ובמשך שנים פעל לגיוס כל אחד מאלפי לקוחותיו.

בטיעוני לעונש, כמו גם בעדותו, ביקש הנאשם 1 להדגיש שהוא עבד ועובד קשה לצמצום הנזקים להם גרמו מעשיו, ובתוך כך פועל הנאשם 1 במטרה להחזיר את הכספים בהתאם להסדר הנושים וזאת במשך תקופת זמן לא מבוטלת של שנים. בהתאם לדברים אלו, מצאתי ליתן משקל לקולא לכך שהנאשם 1 פועל בהתאם להסדר הנושים, כך פעל להשיב כ-7.5 מיליון ש"ח על פני חמש שנים. אכן, יש בפעולות אלה, כדי ללמד על כך שהנאשם 1 פעל לצמצום הנזק הרב שמעשיו גרמו ובכך למעשה, לקח אחריות במידה מסוימת על מעשיו. אולם אוסיף, כי גם עמדה לנגד עיני הימנעותו של הנאשם 1 מלקחת אחריות על מעשיו, תוך המשך הפניית אצבע מאשימה כנגד שותפו – הנאשם 2, ולכן נדרשתי לאזן בין השניים.

בשים לב לדברים אלו, מצאתי שבנסיבות המקרה, יש להדגיש, כי לקיחת אחריות פנים רבות לה. לכן, מצאתי שפעולותיו של הנאשם 1 במסגרת ההליך האזרחי מבטאות במידה לא מבוטלת את לקיחת אחריותו על מעשיו. בעניין זה, בחנתי גם את פסיקת בית המשפט העליון בעניין צור אליה הפנה הנאשם 1 ומצאתי, שהיא אכן הולמת את נסיבות המקרה דנן. יפים לעניין זה גם דבריו של כב' פוגלמן בע"פ 2021/17 מצגר נ' מדינת ישראל, פס' 24 (30.04.2017), כדלהלן:

"הבעת חרטה מצד הנאשם עצמו לפני בית המשפט עשויה, במקרים המתאימים, להיות בעלת משקל – וכל מקרה ייבחן לפי נסיבותיו. עם זאת, באם בחר הנאשם, או המערער, שלא להוסיף דברי חרטה בטרם יגזור בית המשפט את עונשו, אין זה הכרחי כי הדבר ייזקף לחובתו ויהיה כעדות ניצחת להיעדרה של חרטה מצדו (וזאת בשים לב לכך שחרטה ולקיחת אחריות בידי אדם על מעשיו יכולים ללוש צורות שונות)".

68. לסיכום, נתתי דעתי בגזירת דינו של הנאשם 1 בתוך מתחם הענישה לכל המפורט לעיל, ולא מצאתי מקום לחרוג ממתחם הענישה בנסיבות המקרה דנן.

ד.4.ב. הנאשם 2 – נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

69. בבואי לבחון את נסיבותיו האישיות של הנאשם 2, עמדו לנגד עיני בני משפחתו וילדיו של הנאשם 2. כך, הנאשם 2 פירט בהרחבה על מצבו המשפחתי המורכב, על כך שהוא מהווה בית לשתי בנותיו ומשכך, ככל שייגזר עליו עונש מאסר הדבר יביא לפגיעה קשה בהן. בעניין זה בחנתי גם

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

את חוות הדעת של המטפל אותה הגיש הנאשם 2 [נ/1], את טיעוניו וכן גם את טיעוני המאשימה בתשובה לדברים אלה.

למרות שמצאתי שיש טעם של ממש בטענות המאשימה, לפיהן מקום בו התמונה העובדתית אינה ברורה באופן מספק בעניין זה, וזאת במיוחד מקום בו המטפל לא ערך ראיונות עם בני משפחה נוספים ואף לא עם אם הבנות 2; עדיין ניתן לקבוע, כי יש טעם בטענות הנאשם לנוק ממשי לבנותיו כתוצאה מכך שהוא ייאלץ לרצות עונש מאסר בפועל. בהתאם לזאת, מצאתי שיש לתת משקל רב לטענות הנאשם 2 בעניין זה.

עוד עמדו לנגד עיני עדויותיהם של עדי האופי השונים שהעידו לפניי. כך, כל עדי האופי האריכו בתיאור יושרו של הנאשם 2, היותו אדם ערכי, תום ליבו וכן, תיארו וסיפרו על הדרכים השונות בהן סייע להם כאשר היו זקוקים לו.

מעבר לכך, גם בחנתי את הנזק שנגרם לנאשם 2. הנאשם 2 לא הצליח לעמוד בהתחייבות של 7.5 מיליון ש"ח, ושילם סכום של כ-1.8 מיליון ש"ח; וכן, בתוך ההליך שולמו כ-500,000 ש"ח ועוד סכום של כ-705,000 ש"ח המוחזקים בנאמנות, כתוצאה מהליך אזרחי המתנהל בין הנאשמים. כתוצאה מכך, נמצא כיום הנאשם 2 בהליך של פשיטת רגל. בהמשך הוסיף הנאשם 2, כי משרד עורכי הדין שלו נסגר ורישיונו נשלל באופן זמני ולכן, ניתן ללמוד שגם יכולתו להתפרנס נפגעה, זאת אף אם לא מדובר, בשלב זה, בשלילת קבע.

בנוסף, אין לחובת הנאשם 2 הרשעות קודמות וזוהי הרשעתו היחידה בפלילים. לנתון זה יש משמעות בקביעת העונש המתאים, זאת בהתחשב בנסיבות העניין.

70. **לסיכום, נתתי דעתי בגזירת דינו של הנאשם 2 בתוך מתחם הענישה לכל המפורט לעיל, ולא מצאתי מקום לחרוג ממתחם הענישה בנסיבות המקרה דנן.**

סוף דבר

71. על כן, אני גוזר על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל לתקופה של 60 חודשים.
- ב. 24 חודשי מאסר, אך הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים על העבירה בה הורשע או על כל עבירת פשע.
- ג. קנס כספי בסך של 100,000 ש"ח (מאה אלף ש"ח). הקנס ישולם תוך 90 ימים מהיום. לא ישולם הקנס כאמור במלואו או בחלקו, יוטל על הנאשם מאסר לתקופה של 24 חודשים.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 32229-11-17 ישראל נ' טפירו ואח'

לעניין הקנס אותו מצאתי להטיל על הנאשם 1, אציין כי לא נעלמה מעייני טענתו של הנאשם 1 לפיה התחייב כלפי המפרק, כי ככל שיימצא נכס בעתיד, הוא מחויב להעביר אותו לקופת הפירוק לטובת הנושים.

72. אני גוזר על הנאשם 2 את העונשים הבאים :

- א. מאסר בפועל לתקופה של 36 חודשים.
 - ב. 12 חודשי מאסר, אך הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים על העבירה בה הורשע או על כל עבירת פשע.
 - ג. קנס כספי בסך של 75,000 ש"ח (שבעים וחמש אלף ש"ח). הקנס ישולם תוך 90 ימים מהיום. לא ישולם הקנס כאמור במלואו או בחלקו, יוטל על הנאשם מאסר לתקופה של 18 חודשים.
73. זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, ט"ז אדר תשפ"א, 28 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.

חאלד כבוב, שופט
סגן נשיא